

Program rozvoje obce Machová

Hana Pekařová

Bakalářská práce
2019

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Hana Pekařová**
Osobní číslo: **M16073**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Program rozvoje obce Machová**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Představte teoretický rámec strategického plánování municipalit.
- Popište současné trendy v rozvoji municipalit v České republice v návaznosti na Strukturální fondy Evropské unie v programovém období 2014–2020.

II. Praktická část

- Charakterizujte obec Machová na základě fyzickogeografických a socioekonomických charakteristik.
- Analyzujte současný stav rozvojových potřeb obce Machová.
- Zpracujte program rozvoje obce Machová.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

BRYSON, John M. Strategic Planning for Public and Nonprofit Organizations: A Guide to Strengthening and Sustaining Organizational Achievement. 4th ed. San Francisco: Wiley, 2011, 576 s. ISBN 978-0-470-39251-5.

FOTR, Jiří et al. Tvorba strategie a strategické plánování. Praha: Grada, 2012, 384 s. ISBN 978-80-247-3985-4.

MAIER, Karel. Udržitelný rozvoj území. Praha: Grada, 2012, 256 s. ISBN 978-80-247-4198-7.

PAVLÍK, Marek. Jak úspěšně řídit obec a region: cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti. Praha: Grada, 2014, 160 s. ISBN 978-80-247-5256-3.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe. 3. aktualizované a rozšířené vydání, 2015, 288 s. ISBN 978-80-247-5608-0.

Vedoucí bakalářské práce: **RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání bakalářské práce: **14. prosince 2018**
Termín odevzdání bakalářské práce: **14. května 2019**

Ve Zlíně dne 14. prosince 2018

L.S.

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení: .....

.....

podpis diplomanta

ABSTRAKT

Cílem této bakalářské práce je vytvořit strategický dokument pro obec Machová, který nese název Program rozvoje obce Machová na období 2019-2025. V rámci řešení bylo použito socioekonomické analýzy o jednotlivých odvětvích obce, jako je území, obyvatelstvo, hospodářství, infrastruktura, vybavenost, životní prostředí a informace týkající se financování, jako je analýza rozpočtu a majetku obce. Provedeným výzkumem pomocí dotazníkového šetření byly zjištěny názory obyvatel obce Machová. Data ze socioekonomické analýzy a vyhodnoceného dotazníkového šetření pomocí statistického programu byly podkladem pro vytvoření SWOT analýzy a návrhové části strategického dokumentu. Ve SWOT analýze byly popsány silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby. V návrhové části bylo výsledkem vytvoření vize, cílů, návrhu opatření a rozvojových aktivit. Výsledky této práce umožňují vedení a občanům obce Machová ještě lépe poznat svou obec a názory ostatních a také ukázat na hlavní problémy a následně je vyřešit.

Klíčová slova: strategické plánování, rozvoj obce, SWOT analýza, program rozvoje, Evropská unie

ABSTRACT

The aim of this Bachelor's thesis is to create a strategic document for the municipality of Machová, which is called the Development Programme of Machová Municipality for the Period 2019 – 2025. A socio-economic analysis of different sectors of the community, such as territory, population, economy, infrastructure, facilities, environment, and funding information, such as budget analysis and community property were used for the solution. Research carried out using a questionnaire survey revealed the opinions of the inhabitants of Machová. Data from the socio-economic analysis and the questionnaire survey, evaluated using the statistical program, were the basis for the creation of the SWOT analysis and the design part of the strategic document. The SWOT analysis described strengths, weaknesses, opportunities and threats. The design part resulted in the creation of a vision, objectives, draft of measures and development activities. The results of this work enable the management and inhabitants of the municipality of Machová to get to know their community and the opinions of the others better, and also to point out the main problems and then solve them.

Keywords: Strategic Planning, Development of Municipality, SWOT Analysis, Development Programme, European Union

Ráda bych touto cestou především chtěla poděkovat vedoucímu mé bakalářské práce, panu RNDr. Pavlu Bednáři, Ph.D. za profesionální a odborné vedení mé práce. Také mu děkuji za velmi cenné rady a informace, které mi poskytoval v průběhu zpracování mé bakalářské práce.

Dále bych chtěla poděkovat vedení obce Machová, panu Ing. Zdeňkovi Novákovi, Ph.D., starostovi obce, panu Josefu Benekovi, místostarostovi a paní Libuši Zaoralové, účetní obce za ochotu, poskytnutí informací a podkladů pro zpracování práce.

Na závěr bych velmi ráda poděkovala mé blízké rodině a přátelům, kteří mi po celou dobu studia a zpracování práce byli velkou oporou.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ MUNICIPALIT	12
1.1 FÁZE STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ	12
1.2 STRATEGICKÝ PLÁN ROZVOJE OBCE	13
1.3 OBSAH STRATEGICKÉHO PLÁNU	14
1.4 PROCES STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ	15
1.5 ČÁSTI STRATEGICKÉHO PLÁNU ROZVOJE OBCE.....	16
1.6 SWOT ANALÝZA	18
2 VYMEZENÍ OBCÍ V ČR A JEJICH ROLE V REGIONÁLNÍM ROZVOJI A VEŘEJNÉ SPRÁVĚ	19
2.1 VEŘEJNÁ SPRÁVA	19
2.2 ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA.....	20
2.3 OBCE V ČESKÉ REPUBLICE	21
2.3.1 Orgány obce	21
2.3.2 Působnost obcí	23
2.4 OBCE A REGIONÁLNÍ ROZVOJ.....	24
2.4.1 Aktéři regionálního rozvoje na obecní úrovni	24
2.5 ROZPOČET OBCE.....	24
2.5.1 Rozpočtový proces	25
3 MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ OBCÍ	27
3.1 FINANCOVÁNÍ OBCÍ	27
3.1.1 Místní poplatky	27
3.1.2 Rozpočtové určení daní.....	28
4 SOUČASNÉ TRENDY V ROZVOJI MUNICIPALIT V ČESKÉ REPUBLICE V NÁVAZNOSTI NA STRUKTURÁLNÍ FONDY EVROPSKÉ UNIE V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2014-2020	29
4.1 PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2014-2020	29
4.1.1 Peněžní prostředky z fondů Evropské unie pro obce 2014-2020.....	30
4.1.2 Operační programy.....	30
II PRAKTICKÁ ČÁST	32
5 ANALYTICKÁ ČÁST – SOCIOEKONOMICKÝ PROFIL OBCE MACHOVÁ	33
5.1 ZÁKLADNÍ GEOGRAFICKÉ, SPRÁVNÍ A HISTORICKÉ ÚDAJE	33
5.2 OBYVATELSTVO, BYDLENÍ A OBČANSKÁ VYBAVENOST.....	34
5.2.1 Demografická situace.....	34
5.2.2 Ostatní ukazatele	35
5.2.3 Demografická struktura obyvatel podle pohlaví a věku.....	36
5.2.4 Věková složení obyvatel	36
5.2.5 Bydlení	37
5.2.6 Sociální služby	37

5.2.7	Zdravotnictví	38
5.2.8	Školství a vzdělávání.....	38
5.3	KULTURA	39
5.4	SPORT.....	40
5.5	HOSPODÁŘSTVÍ	40
5.5.1	Ekonomické subjekty	40
5.5.2	Zemědělství a průmysl	42
5.5.3	Trh práce	42
5.5.4	Služby.....	43
5.5.5	Spolková činnost	44
5.5.6	Způsoby informování občanů	45
5.5.7	OBČANSKÁ SDRUŽENÍ	45
5.6	INFRASTRUKTURA	45
5.6.1	Technická infrastruktura	45
5.6.2	Dopravní infrastruktura	46
5.7	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ	47
5.7.1	Stav životního prostředí	47
5.7.2	Nakládání s odpady	48
5.8	SPRÁVA OBCE.....	49
5.9	HOSPODAŘENÍ A MAJETEK OBCE	49
5.9.1	Dotace z externích programů veřejné podpory v letech 2015-2018	49
5.9.2	Bilance rozpočtového hospodaření v letech 2014-2018	50
5.9.3	Finanční majetek obce.....	53
5.9.4	Nemovitý majetek obce.....	53
5.10	BEZPEČNOST	54
5.11	VNĚJŠÍ VZTAHY A VAZBY	54
5.12	CELKOVÉ SHRNU TÍ SOCIOEKONOMICKÉ ANALÝZY	54
6	ANALÝZA POMOCÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ S OBYVATELI K ROZVOJOVÝM PROBLÉMŮM OBCE	55
6.1	SHRNU TÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ S OBYVATELI.....	66
7	ANALÝZA POMOCÍ PROVEDENÝCH ROZHOVORŮ	67
7.1	SHRNU TÍ PROVEDENÝCH ROZHOVORŮ.....	67
8	SWOT ANALÝZA	68
9	NÁVRHOVÁ ČÁST	71
9.1	STRATEGICKÁ VIZE	71
9.2	CÍLE A NÁVRHY JEJICH OPATŘENÍ.....	71
10	ROZVOJOVÉ AKTIVITY	73
	ZÁVĚR	75
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	76
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	79
	SEZNAM OBRÁZKŮ	80
	SEZNAM TABULEK.....	82
	SEZNAM PŘÍLOH.....	84

ÚVOD

Předložená bakalářská práce je zaměřena na tvorbu strategického dokumentu Programu rozvoje obce Machová na období 2014-2025. Téma bylo zvoleno s ohledem na vhodnost mít správně nastaven program rozvoje. Je tak činěno hlavně z důvodů ujasnění si cíle a efektivního plánování zdravého a udržitelného rozvoje. Obec tak bude lépe připravena na podávání žádostí pro získávání externích zdrojů financování. Také přispívá k eliminaci problémů na základě obecného rámce. Správně vytvořený strategický dokument a následný návrh rozvojových aktivit pomůže vyřešit problémy, se kterými se obec potýká. Kvalita života musí být na co nejlepší úrovni, hlavně v oblastech týkající se zajištění dopravy a infrastruktury. Dokument je nezbytný pro zlepšení kvality života občanů, zajištění infrastruktury, veřejné i silniční dopravy.

Návrh je vytvořen na základě výsledků situační analýzy, která je orientována na socioekonomický profil obce. Při tvorbě programu je žádoucí přihlížet k názoru obyvatel a rozpoznání problémových oblastí. Z toho hlediska byl také zohledněn názor obyvatel na oblasti ovlivňující kvalitu života v obci. Správně vyhodnocené výsledky lze využít pro dlouhodobé plánování rozvoje i pro krátkodobé taktické úkoly. Program rozvoje obce by měl být výchozím dokumentem pro dlouhodobé hospodaření s finančními prostředky obce a měl by pomoci předejít zbytečnému zadlužování.

Práce je rozdělena na dvě hlavní části. První část je teoretická, v této části jsou popsány základní teoretické poznatky týkající se především strategického plánování municipalit. Také jsou zde definovány současné trendy v rozvoji municipalit v České republice v návaznosti na Strukturální fondy Evropské unie v programovém období 2014-2020. Na obec je pohlíženo jako na aktéra v regionálním rozvoji a veřejné správě a jsou zkoumány možnosti získávání finančních prostředků.

Druhou částí bakalářské práce je praktická část. Praktická část obsahuje socioekonomickou analýzu – socioekonomický profil obce, SWOT analýzu, kde jsou určeny silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby a návrhovou část. Nedílnou součástí je dotazníkové šetření zaměřené na občany obce Machová ve věku 18+ a nestandardizované rozhovory. Návrhová část se zaměřuje zejména na strategickou vizi, strategické cíle, opatření a také plán rozvojových aktivit. Komplexní výsledky jsou zdrojem pro zdravý a udržitelný rozvoj obce Machová. V práci je kladen důraz na podporu renovace problémových oblastí v obci a na podporu větší solidárnosti obyvatel obce Machová.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Na základě výše uvedených důvodů byl hlavní cíl práce stanoven následovně, vytvořit strategický Program rozvoje obce Machová na období 2019-2025.

Mezi dílčí cíle (DC), nezbytné pro naplnění hlavního cíle, patří,

DC 1 Vymežit základní teoretické poznatky související se strategickým plánováním obcí, úlohou obcí v regionálním rozvoji a veřejné správě a možnosti financování činností obce.

DC 2 Představit socioekonomický profil obce Machová s důrazem na charakteristiku území, obyvatelstvo a občanskou vybavenost, infrastrukturu, životní prostředí, jeho ochranu a nakládání s odpady, správu obce a hospodaření a majetek obce.

DC 3 Analyzovat spokojenost obyvatel s kvalitou života v obci Machová.

DC 4 Vymežit klíčové silné a slabé stránky, hrozby a příležitosti obce.

DC 5 Nastavit vizi, strategické cíle a navrhnout opatření za účelem udržitelného rozvoje a ke zlepšení současného stavu v obci Machová.

Pro naplnění jednotlivých cílů bude využito jak primárních, tak sekundárních zdrojů informací. Jako první budou využity sekundární zdroje. Analýza prostředí bude zpracována za pomoci socioekonomické geografie. Primární sběr informací bude realizován metodou prostřednictvím dotazníku a nestandardizovaných rozhovorů. Dotazník bude písemný a bude obsahovat jak uzavřené, tak otevřené otázky. Bude distribuován do poštovních schránek a občané obce budou mít možnost jej odevzdat na obecním úřadu. Sběr bude probíhat v březnu a v dubnu 2019. Cílová skupina je definována jako obyvatelé obce Machová ve věku 18+. Ke zpracování výsledků výzkumu bude použit specializované programové vybavení, konkrétně IBM SPSS Statistics 23. Pro zjišťování detailních informací bude využíván nestandardizovaný rozhovor s vedením obce.

Hlavní zdroje informací budou tvořit zejména interní dokumenty obce, jako například účetní závěrky, zprávy auditorů, publikované rozpočty, a externí zdroje jako například informace Českého statistického úřadu a webové stránky.

Výsledná analýza bude vytvořena z výsledků SWOT analýzy, výsledků dotazníkového šetření a textových a obsahových analýz.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ MUNICIPALIT

Pokud chce jakýkoliv subjekt, ze soukromého či veřejného sektoru předvídat a reagovat na změny chytrým a efektivním způsobem, tak využije strategického plánování. To napomáhá při rozhodování a výběru správného směru, kterým se vydat. (Bryson, 2011, s. 38)

Fotr et al. (2012, s. 26) považuje strategické plánování za směrnici, která nám bude nápomocná při rozhodování. Také definuje tři fáze, které provází strategické vedení, formulaci, implementaci a hodnocení strategie.

Strategické plánování řeší i Dušek a kol. (2017, s. 93-95), považuje ho za určitý proces, který musí být systematický a který definuje cíle a následné aktivity, které jsou nezbytné k jejich dosažení.

Ačkoli všichni tři autoři popsali definici strategického plánování rozdílně, tak podstatu zachovali stejnou. Dle mého názoru, nejlépe byla podstata strategického plánování definována Brysonem.

1.1 Fáze strategického plánování

V první fázi, ve formulaci strategického záměru, se řeší hlavně poslání, od něj se odvíjí vize, ze které se definují strategické cíle. Dále se postupuje tak, že se zanalyzuje prostředí, které nám pomůže určit silné a slabé stránky a příležitosti a hrozby. Po všech krocích je získán strategický záměr. Do této fáze se řadí i tvorba strategického plánu. Dle Fotra et al. (2012, s. 28) má pomoci vytvořit strategickou mapu, investiční studii a stanovit funkční strategii.

Až budou všechny přecházející kroky hotové, na řadu přichází implementace strategie. Je to jakási forma operativního řízení. Měla by korespondovat s vizí strategie ve formě inovačního potenciálu.

Na závěr přichází hodnotící fáze strategie. Při téhle fázi je důležité brát v potaz různé faktory, které mohou tuhle fázi ovlivňovat. Jsou to například vnější a vnitřní faktory, které strategii ovlivňují. Dále se hodnotí a porovnávají výsledky, kterých má být dosaženo, a mohou být také navrhnuty opravy, které jsou nutné. (Fotr et al., 2012, s. 29)

1.2 Strategický plán rozvoje obce

Rozvoj území, v našem případě obce, je velmi důležitý proces s dlouhodobým charakterem, který je ovlivňován spousty faktory. Mezi ty nejdůležitější faktory patří: historická tradice, politicky stabilní prostředí, ekonomika a zdroje jak lidské, tak finanční. S tím úzce souvisí i snaha o stálé zlepšování kvality života daných subjektů, například pomocí lepších pracovních příležitostí, zdravotních, sociálních a školských služeb, urbanistický charakter či řízení dané obce a mnoho dalších. S tím se shodují jak Khendriche Trhlínová (2014, s. 13), tak Kadeřábková, Khendriche Trhlínová (2008, s. 14)

Co to vlastně samotný rozvoj obce znamená? Binek, Galvasová a kol. (2011, s. 14) uvádí, že se jedná o realizaci aktivit, které vedou ke zlepšování životních podmínek pro obyvatele obce a také možnosti podnikání v dané obci. Musí zahrnovat péči o území obce, udržitelnost v rámci environmentálního hlediska a hlavně zajišťovat kvalitní zázemí. V další publikaci Binek (2011, s. 11) doplňuje, že rozvoj obce je důležitý v ohledu péče o území z hlediska environmentální udržitelnosti.

Čepelka, Eliášová, Chmela et al. (2015, s. 8) spolu s Bernardem et al (2011, s. 16) říkají, že aby obec mohla být považována za úspěšně rozvinutou, musí splňovat velmi vysoké nároky, které málokterá obec s malou rozlohou a nízkým počtem obyvatel dokáže samostatně vytvořit. Jedná se například o dostatečné množství kvalitních ekonomických příležitostí, populační stabilitu, dostatečné množství služeb, udržitelný rozvoj a životní prostředí, transparentní a politické dění a mnoho dalších.

Dle Pavlíka a kol. (2014, s. 22) je pro efektivní řízení obce nezbytné, aby měla svůj strategický plán rozvoje. Měla by ho vytvářet v nejlepším případě samospráva obce spolu s dalšími orgány a organizacemi, které jsou s obcí spojeny. Obec také může požádat o vytvoření strategického plánu rozvoje obce externí subjekt, v tomto případě s ním ale musí navázat co nejužší spolupráci a poskytnou detailní informace, které jsou důležité pro kvalitní zpracování.

Přesné informace o programu rozvoji obce v zákoně nelze nalézt. Zákon číslo 128/2000 Sb. pouze program rozvoje obce zmiňuje, a to jen informace o jeho schvalování zastupitelstvem v rámci samostatné působnosti. Podrobnosti o náležitostech a obsahu nedefinuje. (Maier, 2012, s. 39). Zákon pouze uvádí následující charakteristiku: „*Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.*“

Wokoun (2008 s. 455) definuje program rozvoje obce jako dokument, který má různě dlouhou koordinaci (střednědobou a dlouhodobou) veřejných a soukromých aktivit, který charakterizuje současný stav obce pomocí různých aspektů, jako například demografických, ekonomických, sociálních, kulturních či ekologických na území dané obce.

Podle Maiera (2012, s. 39) je v praxi používané čtyřleté období, na které se většina programů vytváří nedostačující. Je to hlavně kvůli tomu, že 4 roky, což je volební období je krátká doba k tomu, aby se mohly realizovat významnější a rozsáhlejší záměry, které se týkají územního rozvoje. Daleko lepší je mít plán dlouhodobější, který nebude pouze výtvořem aktuálně zvolených politických představitelů, ale hlavně se na něm budou podílet rozhodující aktéři rozvoje obce a všichni obyvatelé obce.

Definici strategické plánování nelze nalézt v žádném českém právním předpisu. Lze jej na-
definovat svépomocí. Je to dlouhodobá, holisticky zaměřená činnost, která je hlavně orientovaná na strategické cíle. Má za úkol rozvíjet fyzické struktury v území a zabývat se procesy jak společenskými, tak ekonomickými. Pro implementaci strategických plánů je vhodné vytvářet spolu s ním akční plány. Ty korespondují s jednotlivými záměry strategického plánu a identifikují vstupní podmínky, určí nositele jednotlivých úkolů, dobu vhodnou k realizaci a určí materiálové vstupy. (Maier, 2012, s. 42)

Strategickým plánem obce se zabývá také Hrabánková a kol. (2011, s. 44, 45), definuje 3 základní úkoly strategického plánu a to:

- Zjištění společných zájmů obce, obyvatel obce a podnikatelských subjektů.
- U zjištěných zájmů definovat jaké jsou předpoklady k jejich realizaci a hlavně jak zajistit zdroje financování.
- A v neposlední řadě definovat dlouhodobé záměry obce spolu s koordinací veřejných investic.

Program rozvoje vytváří také kraje. Co se týká jejich programu rozvoje, tak informace o něm jsou uvedeny v zákoně číslo 129/2000 sb. Ten jim určuje jak vytvářet a koordinovat program rozvoje území kraje. Vytvořený dokument následně musí obsahovat úkoly pro plánování a vyvážený územní rozvoj. (Maier, 2012, s. 38)

1.3 Obsah strategického plánu

Každý strategický dokument by měl obsahovat následující:

1. Vizi, která představí, kam má obec směřovat. Při její tvorbě je velmi důležitým aspektem také názor občanů obce. Bez komunikace s veřejností nelze vytvořit dobrou strategii.
2. Samotnou strategii, ve které bude jasně definováno, jak je možné dosáhnout cílů. Tuto část je nutné čerpat ze SWOT analýzy, územních plánů, rozpočtů a z podobně důležitých dokumentů, aby definovala požadované vstupy a výstupy k určení cílů.
3. Nesmíme opomenout realizaci, kontrolu a vyhodnocení. (Pavlík a kol., 2014, s. 22, 23)

1.4 Proces strategického plánování

Maier (2012, s. 42) rozděluje proces strategického plánování do následujících kroků:

1. Uvědomit si a shodnout se spolu s dalšími účastníky na poslání, vizi a dalším vývoji předmětu plánování.
2. Stanovit si společné cíle spolu s dalšími subjekty a zájmovými skupinami, které budou korespondovat s vizemi.
3. Vytvořit samotný obsah.
4. Výstupem je programový rozvojový dokument.

Pavlík a kol. (2014, s. 26-28) také uvádí, jak by se mělo postupovat při tvorbě strategického plánování:

1. Vytvořit si analýzu, při které se zjistí jaký má obec rozvojový potenciál. To znamená, že prvně zjistí jaký je současný stav týkající se strategického řízení obce a jak jsou vázány na finanční stav.
2. Definovat základní charakteristiky potřeb pro strategické plánování. Ty musí respektovat, jakou má úřad kapacitu a jakými nástroji může zlepšit současný stav. Uvědomit si silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby, které budou sloužit k vytvoření SWOT analýzy a zvolit jakou formou budou aplikovat strategické plánování.
3. Vyhotovení samotného strategického plánu, který bude srozumitelný a hlavně účinný, aby se podle něj mohli řídit jak zaměstnanci obecního úřadu, tak i obyvatelé obce. Aby byl dokument správně vytvořen, první se určí harmonogram tvorby strategie, následně se udělají pracovní skupiny, ty vytvoří analýzu současného stavu, vytvoří SWOT analýzu a na závěr v práci definují priority záměry a cíle.
4. Následuje vytvoření akčního plánu, který musí korespondovat s dílčími cíli strategického plánu. Akční plán představuje propojení mezi definovanými cíli a finančními možnostmi, rozpočtovým výhledem a projektovým řízením obce.

5. Poslední částí je vytvoření metodiky strategického řízení. Ta napomůže zaměstnancům, kteří se zabývají strategickým řízením a plánováním a také zaměstnancům na vedoucích pozicích jednotlivých odborů. Bude to pro ně jakési vodítko – návod při tvorbě dalších strategií.

Také další autoři, jako například Binek, Galasová a kol. (2011, s. 37-39) uvádí základní fáze strategického plánování:

1. Vyhodnocení situace pomocí identifikace východisek, soustředujíc se na navázání na předchozí vývoj, pojmenování toho co se očekává a hlavně na zjištění si co nejvíce informací o současné situaci a uvědomění si příčiny všech problémů.
2. Zvolit si čeho chce obec dosáhnout, kam směřovat rozvoj. V této fázi je vhodné definovat vizi, cíle a priority. Správně formulovaná vize představuje, jak má obec vypadat v dalších letech a jakým směrem se má dále rozvíjet.
3. Identifikovat, jak rozvoje dosáhnout a jakým způsobem rozvoj realizovat. Zvolit si jaké činnosti budou provozovány, jak budou rozděleny jednotlivé úkoly a časová posloupnost plnění úkolů.
4. Realizovat všechny činnosti, které byly dříve naplánovány.
5. Na závěr přichází vyhodnocení, zdali bylo naplněno všech cílů a zpětná vazba.

Při srovnání je zřejmé, že Pavlík a kol. má oproti Maibrerovi lépe definovaný a propracovaný postup na tvorbu strategického plánování. Ovšem v samé podstatě se shodují na totožných důležitých aspektech. Oba dva při postupu kladou velký důraz na spolupráci a stanovení cílů.

1.5 Části strategického plánu rozvoje obce

Hrabánková a kol. (2011, s. 47, 48) detailně uvádí 10 částí, které by měl každý strategický plán rozvoje obce obsahovat:

1. Úvodní slovo, nejlépe starosty, ve kterém je popsán význam a účel strategického plánu pro danou obec.
2. Popis postupu při přípravě strategického plánu, tedy jasně definovat strukturu a metodu.
3. Pomocí základních charakteristik, historického vývoje, obyvatelstva, trhu práce, životního prostředí a mnoha dalších aspektů shrnout profil obce.
4. Vytvořenou SWOT analýzu, která nám pomůže určit silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby dané obce.

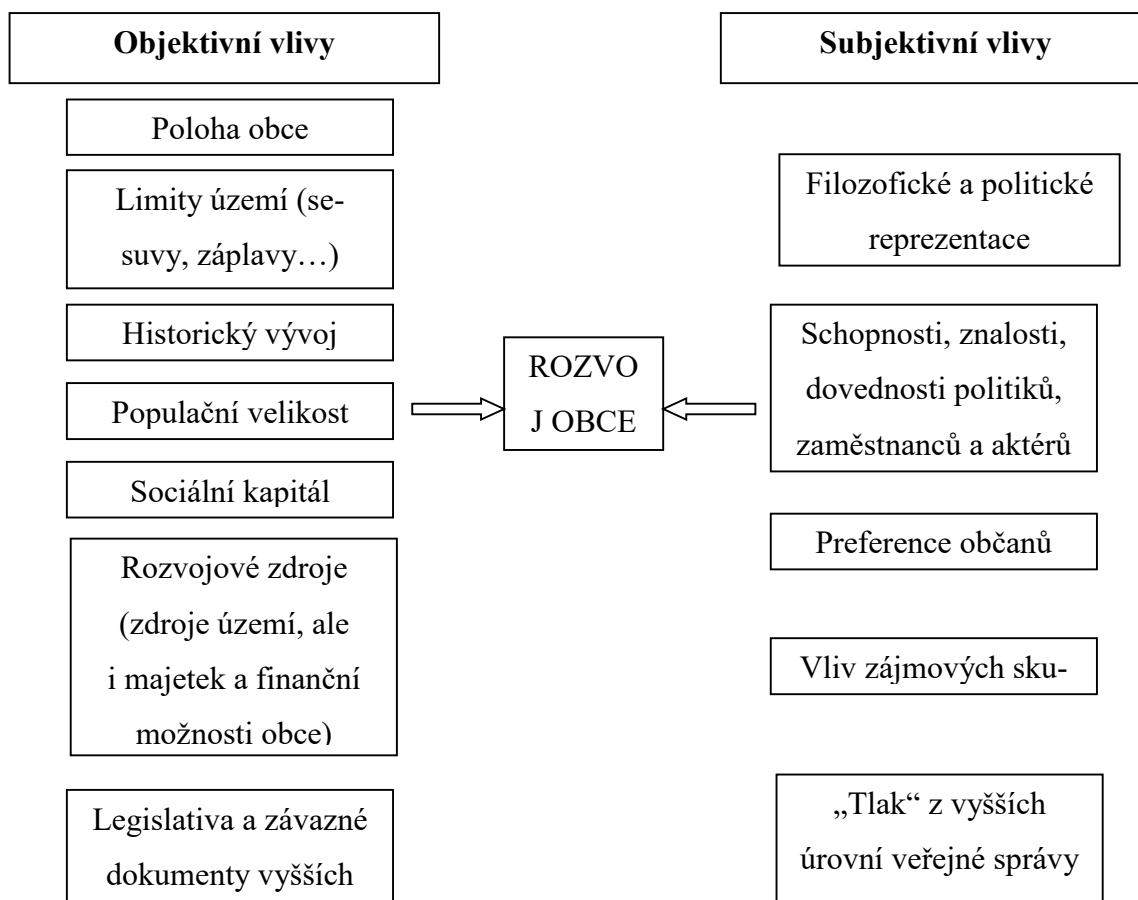

5. Určenou vizi a oblasti rozvoje obce, které jsou prioritní. To lze dále členit na východiska strategie, globální cíle a krizové oblasti.
6. Samotný strategický plán rozvoje, ve kterém budou určeny cíle a priority a následná charakteristika aktivit k jejich naplnění.
7. Pomocí návrhů opatření a detailní specifikací určit opatření k naplnění strategických cílů. Tento krok by měl mít vazbu na předchozí SWOT analýzu.
8. Nesmí být opomíjena samotná realizace strategického plánu. V tomto bodě se lze setkat s volbou ukazatelů a kritérií průběhu a následných výsledků uskutečňování strategických cílů. Dále přichází na řadu monitoring, měření a vyhodnocování daných výsledků.
9. V závěru bude uvedena informace o schválení zastupitelstvem a délce doby, po kterou dobu má plán platit.
10. Poslední součástí bude seznam příloh, například dotazníkové šetření či seznam zainteresovaných osob, které se na tvorbě plánu podílely.

Také Wokoun (2008, s. 457, 458) uvádí detailní osnovu programu rozvoje obce, a říká, že by měl obsahovat:

1. úvod,
  - úvodní slovo vedení obce, zadání programu rozvoje
2. analýzu současné situace obce,
  - použít a inspirovat se u výchozích materiálů: již existujících analýz a programových dokumentů obce či sociologický průzkum
  - základní charakteristiku obce, rozbor funkčních systémů obce (demografickou situaci, bydlení, školství, kulturu, apod.), ekonomickou situaci obce (majetek, rozpočet.), ochranu životního prostředí v obci, sociopolitická situace obce, místní správa, názory občanů a SWOT analýzu
3. problémy pro správný rozvoj obce,
  - limity a bariéry obce
4. systematické zhodnocení rozvojových šancí a problémů obce,
5. strategické cíle rozvoje obce,
  - priority, operační a strategické cíle
6. návrh opatření,
7. katalog projektů,
  - náměty na řešení dílčích problémů obce a možnosti využití různých dotačních titulů a fondů ČR a EU.

Na obrázku č. 1 lze vidět, které vlivy působí na rozvoj obce.

Obr. 1. Hlavní faktory působící na rozvoj obcí (Vlastní zpracování dle Binek, Galvasová a kol., 2011, s. 14)

1.6 SWOT analýza

Blaško (2017, s. 41) vidí SWOT analýzu jako metodu, využitelnou hlavně při tvorbě analýz a politik. Metoda je velmi jednoduchá na pochopení. Při řešení problematiky je třeba si uvědomit 4 faktory, které se dělí na interní a externí. Jako interní faktory uvádí silné stránky (Strengths) a slabé stránky (Weaknesses) a za externí faktory považuje příležitosti (Opportunities) a hrozby (Threats). Díky interakci externích a interních faktorů lze zjistit nové kvalitní informace.

SWOT analýzu řeší také Hrabánková a kol. (2011, s. 38, 39), která stejně jako Blaško rozděluje vlivy na interní a externí, při kterých jsou interní silné a slabé stránky, externí příležitostí a ohrožení. Navíc uvádí způsob jejich ovlivnitelnosti. Zatímco příležitosti a hrozby, jakožto vnější faktory, považuje za neovlivnitelné místními skupinami, tak vnitřní faktory (silné a slabé stránky) ovlivňovat lze.

2 VYMEZENÍ OBCÍ V ČR A JEJICH ROLE V REGIONÁLNÍM ROZVOJI A VEŘEJNÉ SPRÁVĚ

V současné době se v České republice, podle českého statistického úřadu nachází 6 253 obcí. Jejich velký počet značí, že jsou pro regionální rozvoj velmi důležité, jelikož tvoří jeho základní jednotku. Obec je územní jednotkou veřejné správy.

2.1 Veřejná správa

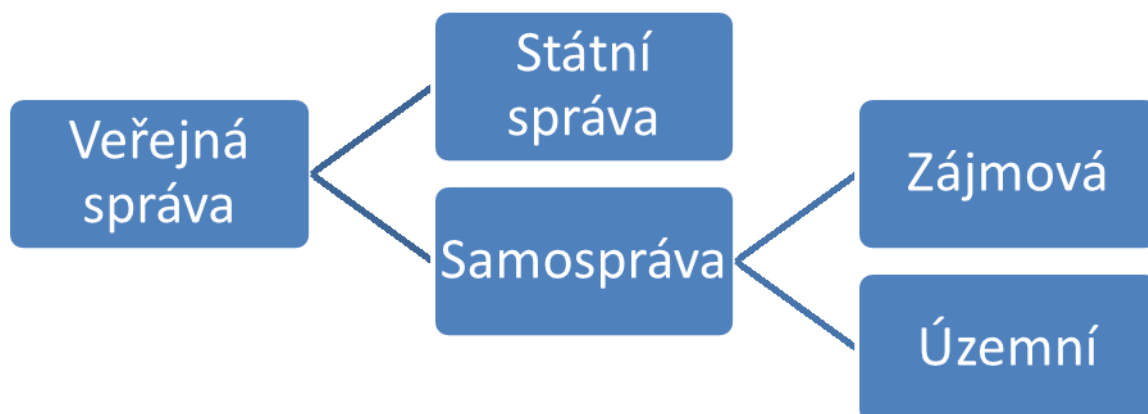
Některé prameny se domnívají, že pojem veřejná správa nelze jednoznačně definovat. Důvod je prostý a to, že kvůli tomu, jak je pojem veřejná správa obsáhlý a co všechno zahrnuje, tak žádná z definic nevystihuje obsah tohoto pojmu v celé jeho šíři kvůli jeho dynamickému charakteru vývoje. S tímto tvrzením se shodují jak Hendrych (2016, s. 1), tak kolektiv autorů v publikaci Evropská veřejná správa (2015 s. 113)

Tento pojem se snaží přiblížit Průcha (2014 s. 10), kdy ji vidí jako veřejnou moc státu, určitý projev moci výkonné, kdy stát vystupuje jako nadřazený subjekt a nedochází zde k rovnému postavení účastníků jak je tomu například u soukromé správy. Také Čepelka, Eliášová, Chmela et al. (2015, s. 7) vnímají pojem veřejná správa jako správu místních orgánů či úřadů nebo prostě subjektů výkonné moci státu.

Aby veřejná správa plnila svůj smysl, tak by měla plnit různé funkce. Mezi ty nejdůležitější se řadí: normativní, ochranná, ekonomicko-regulační, koncepční a tak hospodářsko-organizační. (Binek, 2011, s. 8)

V České republice je rozdělena veřejná správa na státní správu a samosprávu. Zatímco pod státní správu spadají hlavně státní orgány, tak samosprávu dále dělí na územní a zájmovou. Pod zájmovou samosprávu se řadí svazy a zájmová sdružení. Samosprávu územní představují obce a kraje. Obcím bude věnována pozornost v celé následující kapitola.

Pro lepší představení rozdělení správy je uvedeno v následujícím schématu, obrázku č. 2.

Obr. 2. Rozdělení veřejné správy (Vlastní zpracování)

2.2 Územní samospráva

Územní samospráva je velmi důležitým článkem veřejné správy. Pod tímto pojmem si lze představit společenství občanů, kteří mají své zájmy a preference, a rozhodují veřejnou volbou buď přímo – referendem, anebo častěji nepřímo – pomocí svých zvolených zástupců. Ke své existenci ovšem potřebují dva důležité předpoklady, a to ekonomické a legislativní. Pod ekonomický je řazen hlavně vlastní majetek, získávání finančních zdrojů a vlastní rozpočet. To jde ruku v ruce s legislativním hlediskem, kdy zákon určuje základní charakteristiky, jako vznik, postavení pravomoci a rozsah působností, jako samostatných, tak přenesených. (Provazníková 2015, s. 15, 16)

Káňa (2010, s. 47, 48) říká, že územní samospráva je zakotvena v zákoně a to konkrétně Ústavě České republiky. Také zmiňuje, že územně samosprávné jednotky byly vytvořeny pro občany, pro jejich potřeby veřejného a společenského zájmu. Každý územní samosprávný celek by měl mít svou ekonomickou a hospodářskou samostatnost, kompetence k zabezpečení potřeb obyvatel daného celku a k tomu, aby mohl vytvářet své vlastní právní normy i pravomoc.

Jak Káňa, tak i Provazníková se shodují v hlavních znacích územní samosprávy.

Nelze opomenout, že územní samospráva je zakotvena v Ústavě ČR a to konkrétně její základní principy v čl. 8 (zaručena samospráva obcí), čl. 101 odst. 3 (o majetku, rozpočtu a právním postavením obcí) a čl. 104 odst. 3 (zastupitelstva mohou vydávat obecně závazné vyhlášky). Dále říká, že vyšším územním samosprávným celkem, jsou kraje a základní územní samosprávné celky obce. (Tomancová, Brtoun, Obrovský, 2009, s. 27)

2.3 Obce v České republice

Obec je prvkem územní samosprávy. Podle Koudelky (2007, s. 93, 94) je obec území s veřejnoprávním charakterem, je také právnickou osobou v právu a s její územní samosprávnou je spojována její právní subjektivita. Ta se projeví například v soukromoprávním jednání, kdy nevystupují jednotlivé orgány obce, ale obec jako samotný právní subjekt. Dále také uvádí, že aby něco mohlo být považováno za obec, tak musí mít následující znaky:

- Území základ – vlastní území,
- Personální základ – obyvatelstvo,
- Soustavu orgánů, jednajících a uskutečňujících svou vůli,
- Právní subjektivitu a právtvorbu,
- Vlastní rozpočet a majetek.

Provazníková (2015, s. 27) také definuje znaky obcí, podle ní je obec veřejnoprávní korporace, s vlastními finančními prostředky, vlastním majetkem a rozpočtem.

Definici obce lze nalézt také u Čmejreka (2008, s. 28). Shoduje se s předchozími autory a se zákonem, kdy říká, že obec je základní územně samosprávné společenství občanů a veřejnoprávní korporace s vlastním majetkem. Navíc uvádí stejně jako Koudelka, že musí mít své území a hranice.

Ve srovnání s Koudelkovými znaky se ve většině informací shodují.

Hradil (2013, s. 325) navíc doplňuje, že obec má za hlavní cíl pečovat o svůj rozvoj, občany, vše co potřebují a v neposlední řadě chrání veřejný zájem.

2.3.1 Orgány obce

Každá obec musí mít své orgány. Mezi tři hlavní patří zastupitelstvo, starosta a rada obce. Ze zákona zastupitelstvo a rada může dále zřídit zvláštní orgány, výbory a komise.

Zastupitelstvo

Zastupitelstvo je povinně zřízeno v každé obci, je jakýmsi základním orgánem. Každé zastupitelstvo musí mít určitý počet členů, který se odvíjí podle počtu obyvatel dané obce. Například u nejmenších obcí do 500 obyvatel musí mít zastupitelstvo 5 až 15 členů. Naopak u největších obcí, které mají 150 000 obyvatel a více by mělo být v zastupitelstvu 35 až 55 členů.

Aby se někdo mohl stát zastupitelem – získat mandát, musí být do své funkce zvolen hlasováním. Zastupitelstvo zasedá veřejně a to podle potřeb obce, ovšem minimálně jedenkrát za tři měsíce. Mezi jeho hlavní úkoly, o kterých rozhoduje v rámci samostatné působnosti, patří schvalování programu rozvoje obce, schvalování územních a regulačních plánů, schvalování rozpočtu a spousta dalších. (Čmejrek, 2008, s. 36, 37)

Starosta

Každá obec musí mít někoho, kdo ji zastupuje navenek, v tomto případě se jedná o starostu obce. Do své funkce musí být zvolen zastupitelstvem a vždy se jedná o jejího člena. S tím je spojeno i to, že svolává a řídí jednání zastupitelstva, ale je také zastupitelstvu odpovědný za výkon své funkce. Je také v čele obecního úřadu a díky své funkci může jmenovat a odvolávat tajemníka obecního úřadu. Dále také odpovídá za to, zdali je veřejnost dostatečně informována o činnosti obce a dohlíží na zabezpečování výkonu přenesené působnosti. (Čmejrek, 2008, s. 39) Hradil (2013, s. 327) doplňuje, že starosta také plní funkci jakéhosi zaměstnavatele a také spolu s místostarostou podepisuje právní předpisy obce.

Rada

Výkonným orgánem je rada obce, která je odpovědná zastupitelstvu. V každé radě je starosta, místostarosta a ostatní členové. Zatímco zastupitelstvo má každá obec, tak rada je zřízena pouze v obcích, které mají 15 a více členů zastupitelstva. Počet radních musí být lichý a to pouze v rozmezí 5 až 11 členů. Schází se také dle potřeby, ovšem jejich schůze je neveřejná. Mají na starost hlavně přípravu návrhů pro jednání zastupitelstva a výkon dozoru nad zastupitelstvem, jestli plní své přijaté usnesení a také zabezpečují hospodaření obce dle svého schváleného rozpočtu. (Čmejrek, 2008, s. 38, 39)

Zvláštní orgány obce

Provazníková (2015, s. 28) také doplňuje další orgány, které se na obecním úřadě nachází. Jedná se o místostarostu, tajemníka a ostatní zaměstnance obecního úřadu.

Zastupitelstvo obce může dále zřídit výbory a rada obce komise. Zatímco komise mají hlavně poradní charakter, tak výbory jsou hlavně iniciativní a kontrolní. Každá obec musí mít svůj kontrolní a finanční výbor a některé i výbor pro národnostní menšiny. Finanční výbor kontroluje hospodaření obce, kontrolní zase dodržování právních předpisů v samostatné působnosti obecním úřadem. Výbor pro národnostní menšiny se musí zřídit pouze v obcích, ve kterých se nachází více jak 10 % dané menšiny. (Hradil, 2013. s. 328).

Čmejrek (2008, s. 39) dodává, že rada dále může zřídit odbory a oddělení, které jsou rozděleny podle úseků svých činností.

2.3.2 Působnost obcí

Aby bylo fungování veřejné správy co nejefektivnější, je důležité dát obcím úkoly, které mohou vykonávat buď v rámci samostatné působnosti, nebo v přenesené působnosti.

Samostatná působnost

Obec vykonává spoustu svých činností pouze v rámci své samostatné působnosti, kterou má danou ze zákona. Jedná se hlavně o úkoly, které se týkají finanční stránky obce, jako je hospodaření, sestavování obecního rozpočtu, vytváření peněžních fondů či určení místních poplatků. Dále může vyhlašovat místní referendum, vytvářet si program rozvoje, územní plány a spoustu dalších. (Provazníková 2015, s. 29)

Pokud chce obec aplikovat svou samostatnou působnost, může tak pomocí obecně závazných vyhlášek. Jedná se o záležitosti, které musí splňovat kritérium, že budou v zájmu obce a jejím občanům. (Hradil, 2013, s. 326)

Přenesená působnost

U přenesené působnosti jde o to, že orgány obce vykonávají úkoly, které jsou jim dány ze zákona, jedná se hlavně o úkoly typu vydávání nařízení obce či projednávání přestupků. Přenesená působnost rozděluje obce na další části a to obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností. Jak již z názvu vyplývá, tak obce s rozšířenou působností mají větší míru pravomocí. Jako příklady lze uvést, že vedou evidenci a registraci obyvatel, dále vydávají všechny doklady (občanský průkaz, řidičský průkaz, cestovní doklad). Mají na starost různé sociální služby, jako právní ochrana dětí, péče o zdravotně postižené nebo nepřizpůsobivé občany.

Obcí s pověřeným obecním úřadem je v České republice daleko více, obstarávají pouze méně náročné úkoly, jako třeba zajišťovat volby do Parlamentu ČR a Evropského parlamentu a mohou být třeba orgánem pro ochranu přírody a ochrany zemědělského půdního fondu. (Provazníková 2015, s. 30)

Tomancová, Brtoun a Obrovský (2009, s. 33) se s Provazníkovou shodují a také rozdělují podle přenesené působnosti obce do třech druhů – obce základního typu, obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností.

2.4 Obce a regionální rozvoj

Bínek a Galasová (2011, s. 19) vidí mezi regionálním rozvojem a rozvojem obcí i možné střety. Může se například stát, že kvůli velkému rozvoji regionů může být rozvoj obce ohrožen. Jako příklad lze uvést ohrožení životního prostředí a krajiny ve spojitosti s lokalizací podnikatelské zóny, kdy se regionu zdá jako pozitivní hledisko ovšem pro rozvoj obce to má negativní dopady.

2.4.1 Aktéři regionálního rozvoje na obecní úrovni

Aby mohl vůbec regionální rozvoj územní nastat, musí do něj být zainteresováni klíčoví subjekti – aktéři. V případě obecního rozvoji jsou to: obec, obecní zřizovatelé a organizace, významní lokální zaměstnavatelé (podnikatelé), významné instituce, neziskové organizace a hlavně občané. (Bínek, Galvasová a kol. 2011, s. 33)

2.5 Rozpočet obce

Rozpočet obce je jedním z nejdůležitějších dokumentů, který každoročně obec sestavuje a musí se jím řídit, aby mohla správně hospodařit a fungovat. Do jeho sestavení je zapojena spousta orgánů obce.

Každá obec musí kvůli svému finančnímu hospodaření sestavovat rozpočet. To je dáno zákonem č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Roční rozpočet je schvalován zastupitelstvem obce a jeho návrh bývá veřejně přístupný občanům, aby se k němu mohli případně vyjádřit. Je to finanční plán, kterým se obec řídí při financování obecních záležitostí a třídí se dle rozpočtové skladby stanovené Ministerstvem finanční České republiky. (Havlan a Janeček, 2013 s. 173)

Pavlík a kol. (2014, s. 57-59) uvádí, že rozpočet obce by měl být úzce provázán se strategií obce a jejich cílů. Lze tak pozorovat například při akčním plánu, který může vzniknout pouze při propojení finančních možnostech obce a cílů ze strategického dokumentu. V obou dokumentech by měly být jako hlavní priority dobré podmínky jak pro podnikání, tak bydlení. Nedílnou součástí by mělo být také budování kvalitní infrastruktury a celková snaha o větší atraktivitu obce. Provozničková (2015, s. 51) dodává, že rozpočet obce se jinak nazývá jako decentralizovaný peněžní fond, který obsahuje různé druhy příjmů (získané přerozdělováním peněz ze státního rozpočtu a vlastních) a výdajů.

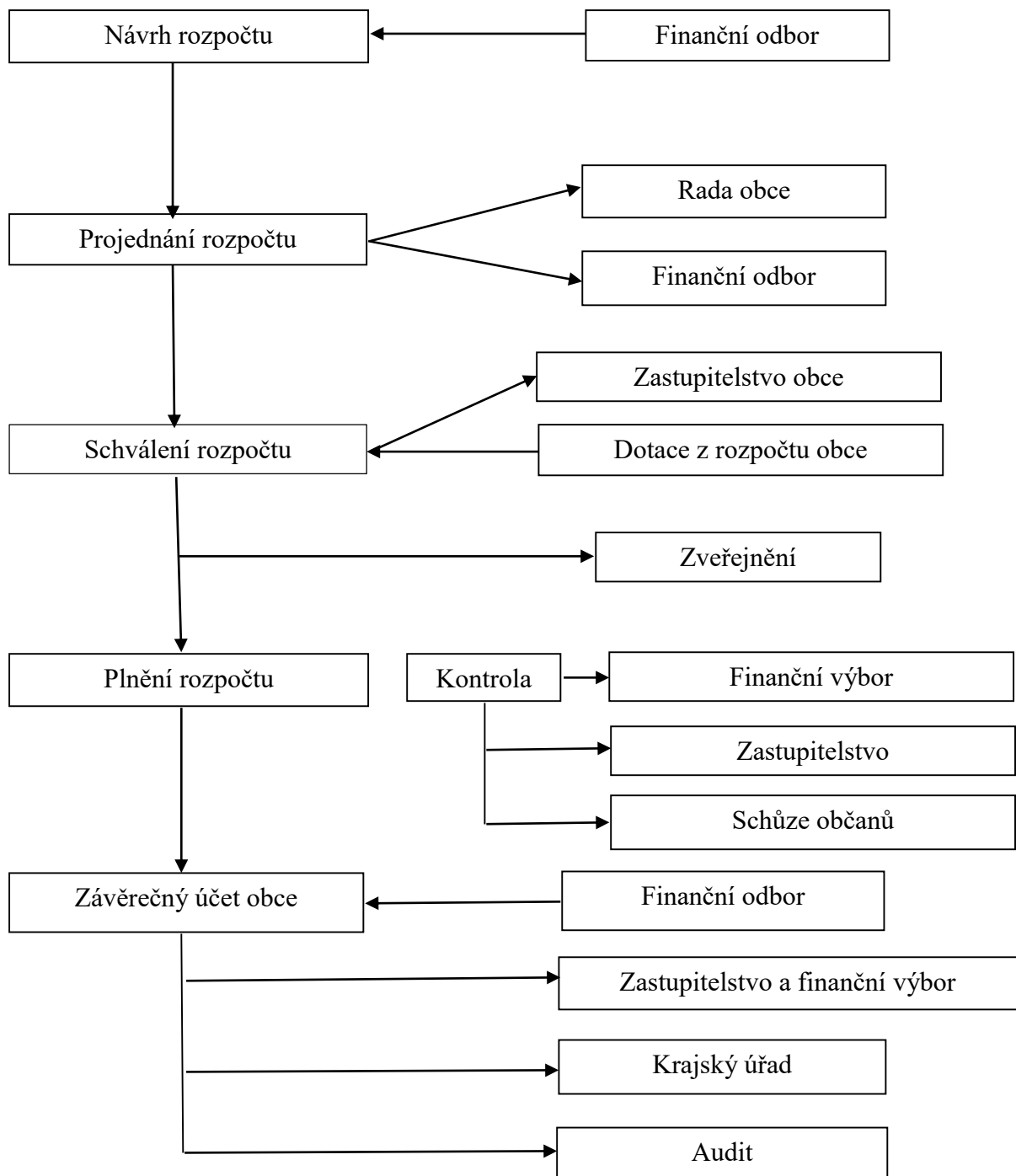
2.5.1 Rozpočtový proces

Zákon o rozpočtových pravidlech jednoznačně neuvádí přesný postup sestavování obecního rozpočtu, ovšem většina se drží následujících kroků, které uvádí Provazníková (2015, s. 63):

1. analýza potřeb v minulých obdobích a stanovení priorit pro období rozpočtu
2. sestavení návrhu rozpočtu
3. projednávání a schvalování rozpočtu
4. vytvoření závěrečného účtu, který uvádí přehled o skutečném plnění rozpočtu
5. kontrola
6. u některých obcí aktualizace programu rozvoje a rozpočtového výhledu.

Jak jednotlivé orgány obce postupují při sestavování rozpočtu, popisuje jak Provazníková (2015, s. 63), tak Tomancová, Brtoun a Obrovský (2009, s. 118). Nejprve je nutné provést analýzu, u které se zjistí, jaký objem finančních prostředků daná obec potřebuje a vytvoří se podklady pro tvorbu rozpočtu výkonným orgánem obce, nejčastěji finančním odborem. Návrh rozpočtu musí být sestaven v souladu s rozpočtovým výhledem a následně ho projednává rada společně s finančním výborem a schvaluje jej zastupitelstvo obce. Při schvalování musí být dodrženy zásady, že rozpočet je reálný, pravdivý a úplný. Samozřejmě, že se musí plnění rozpočtu kontrolovat, na to dohlíží finanční odbor i výbor, zastupitelstvo a rada. Na závěr se musí vytvořit závěrečný účet obce, což je přehled o tom, jestli bylo plnění rozpočtu skutečné.

Na obrázku č. 3 je graficky popsán postup při sestavování obecního rozpočtu.

Obr. 3. Fáze rozpočtového procesu (Vlastní zpracování dle Pekové, 2011, s. 408)

3 MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ OBCÍ

Pro získání co nejvíce finančních prostředků, musí obec využít co nejvíce dostupných zdrojů. Ty nejdůležitější jsou popsány v následující části.

3.1 Financování obcí

Aby obec mohla plnit všechny své funkce, je důležité, aby měla co největší finanční příjmy. Obec může mít čtyři druhy příjmů a to daňové, transfery a dotace, nedaňové a úvěry. Největším zdrojem financování obce jsou ovšem daňové příjmy.

Toth et al (2014, s. 5 a 6) říká, že v současné době je financování obcí velmi problematické. Toto tvrzení je doloženo mnoha fakty. Hlavní příčinou je to, že jediný příjem, který má obec ze zákona o rozpočtovém určení daní zaručený, je příjem z celostátního inkasa sdílených daní. Tyto příjmy ve většině případů pokryjí pouze běžné výdaje, někdy ani ty ne. Z tohoto důvodu je potřeba, aby obec vytvořila a zvýšila vlastní finanční zdroje – příjmy.

Jednou z možností, jak obec může získat více finančních prostředků, je stát se podnikatelem a vlastnit co nejvíce majetku. Právě vlastní majetek pomůže obci fungovat jako samosprávná jednotka a může díky němu výrazně ovlivňovat život v obci a její rozvoj, jak v sociální tak ekonomické sféře. (Toth et al. 2014, s. 11). S tím souvisí i již známý fakt, že obec je právnickou osobou, která má způsobilost k právním úkonům a může jednat svým jménem v majetkoprávních vztazích a jsou veřejnoprávními korporacemi. (Havlan a Janeček, 2013, s. 21)

3.1.1 Místní poplatky

Další možností je využít místní daně, tedy v případě obce místní poplatky. Ty jsou velmi hojně využívány, jelikož si samotná obec může určit, které bude vybírat a v jaké výši. Zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích pouze určuje horní hranice a uvádí osm druhů místních poplatků, a to:

1. poplatek ze psů (až 1 500 Kč/rok/osoba),
2. poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt (až 15 Kč/den/osoba),
3. poplatek za užívání veřejného prostranství (až 10 Kč/m²),
4. poplatek ze vstupného (až 20 % z úhrnné částky),
5. poplatek z ubytovací kapacity (až 6 Kč/den/lůžko),

6. poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst (až 200 Kč/den),
7. poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (až 750 Kč/rok/osoba),
8. poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.

Tomancová, Brtoun a Obrovský (2009, s. 67) dodávají, že rozhodování o místních poplatcích spadá do samostatné působnosti obce, avšak zajištění poplatkového řízení je již přenesená působnost obce. Všechny poplatky musí korespondovat se zákonem a být vyhlášeny obecně závaznou vyhláškou.

Obec se snaží využít co nejvíce poplatků a většinou nastavuje co nejvyšší sazby z důvodu finančního hlediska. Neměla by však opomíjet fakt, že místní poplatky mají také regulační a stimulační funkci a právě tyto funkce by měly být motivací pro jejich zavedení. (Radvan, 2012, s. 37)

3.1.2 Rozpočtové určení daní

Mezi nejvýznamnější příjmy do obecního rozpočtu jsou svěřené a sdílené daně. Mezi svěřené patří výnos z daně nemovitosti, daň z příjmu PO placené obcemi a 30% z příjmů ze samostatné výdělečné činnosti. Daň z příjmu FO a PO a DPH patří mezi sdílené. To, kolik která obec ze sdílených daní dostane, závisí na různých faktorech a to na rozloze obce, počtu obyvatel či počtu žáků v mateřské a základní škole obce. Z daně z přidané hodnoty obcím náleží podíl 20,83 %, z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti 22,87 % a ostatní daně 2,58 % z výnosu sdílených daní. (Provazníková, 2015, s. 133)

4 SOUČASNÉ TRENDY V ROZVOJI MUNICIPALIT V ČESKÉ REPUBLICE V NÁVAZNOSTI NA STRUKTURÁLNÍ FONDY EVROPSKÉ UNIE V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2014-2020

V současné době je trendem, že samosprávné celky nevykonávají pouze samostatnou působnost, ale také přenesenou působnost, kterou mají zaručenou státem, kdy se nepřímo podílejí na výkonu státní správy. S tímto trendem přichází na scénu také problém, kdy výkon státní správy jde na úkor vlastních finančních zdrojů a příjmů a ty pak musí čerpat z externích zdrojů. (Kolektiv autorů, 2015 s. 120)

Obce mohou využít spoustu vnějších zdrojů, které byly shrnuty dříve, ovšem nejvíce finančních prostředků mohou čerpat z Evropské unie formou dotací. Pokud obec uzná za vhodné, že je potřebné získat finanční prostředky na rozvoj určité oblasti, může využít různých programů, a pomocí peněz z nich plynoucí vytvářet zajímavé projekty v obci. V současné době Evropská unie má programové období 2014-2020, ve kterém vyčlenila pro Českou republiku 650 miliard korun českých. (Dotace pro obce, 2015, s. 5)

4.1 Programové období 2014-2020

Evropská unie od doby své existence vytvářela určitá programovací období. Roky 2014-2020 jsou pátou etapou kohezní politiky EU. Toto období je zaměřeno na výkonnost, úspornost a efektivitu a snaží se také velmi myslet na regionální rozvoj (hlavně rozvoj venkova) pomocí uvolnění mnoha finančních prostředků. (Zahradník, 2017 s. 71)

Zahradník (2017 s. 329) říká, že pro rozvoj municipalit je velmi důležitý „Integrovaný regionální operační program“ (IROP), na období 2014-2020 řízený Ministerstvem pro místní rozvoj, který na své období poskytl České republice 4 640 699 tis. EUR. Své prostředky soustřeďuje do pěti prioritních os, a to:

1. Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony.
2. Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů.
3. Dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí.
4. Komunitně vedený místní rozvoj.
5. Technická pomoc.

4.1.1 Peněžní prostředky z fondů Evropské unie pro obce 2014-2020

Podle Provazníkové (2015, s. 146, 147) Evropská unie si pro období 2014-2020 stanovila dva hlavní cíle a to: Investice pro růst a konkurenceschopnost a evropskou územní spolupráci. Aby tyto cíle byly naplněny při územním rozvoji, tak Evropská unie vytvořila různé fondy. Největší skupinu tvoří strukturální a investiční fondy, pod které spadají následující:

- Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR/ERDF)
- Evropský sociální fond (ESF)
- Fond soudržnosti (FS/CF)
- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV/EAFRD)
- Evropský námořní a rybářský fond (ENRF, EMFF)

Všechny tyto fondy mají také pomoci tomu, aby všechny členské země Evropské unie neustále hospodářsky rostly a snižovaly se sociální a ekonomické nerovnosti mezi jednotlivými regiony. Česká republika tak na celé období získala 23,9 miliard eur. Nejvíce získal Evropský fond pro regionální rozvoj a to částku 11,94 miliard eur. (MMR, 2015, s. 3)

4.1.2 Operační programy

Když se rozhodovalo, jakou míru finančních prostředků Česká republika získá, bylo důležité stanovit národní rozvojové priority České republiky, které musely být v souladu s tematickými cíli Evropské unie. Aby bylo těchto cílů dosaženo, použijí operační programy nebo programové dokumenty. (MMR, 2015 s. 4). Strategické programové dokumenty jsou na rozdíl od operačních programů více obecné, proto je poukázáno pouze na Dohodu o partnerství pro programové období 2014-2020 a Strategii regionálního rozvoje ČR 2014-2020, která je pro strategický rozvoj obce důležitým zdrojem. Operační programy jsou více zaměřeny na jednotlivé oblasti a sestavuje je vláda České republiky a musí být schváleny Komisí, která zkontroluje, zdali je v souladu s principem partnerství. (Provazníková, 2015, s. 149-153)

Integrovaný regionální operační program - IROP

Provazníková (2015, s. 153-155) uvádí, že nejdůležitějším operačním programem, ze kterého územní samospráva, v našem případě obce mohou čerpat finanční prostředky je Integrovaný operační program. Je vytvořen kvůli tomu, aby pomohl ke zvyšování efektivity veřejné správy, lepšímu rozvoji daného území, infrastruktury a bezpečnosti. Podporuje zdravou konkurenceschopnost, udržitelný rozvoj v obcích a mnoho dalších.

V rámci tohoto programu je možné získat dotace na podporu následujících oblastí:

- Udržitelná doprava,
- Projekty usilující o sociální inkluzi,
- Rozvoj škol, formálních i neformálních vzdělávacích zařízení,
- Energetická úspora,
- Kultura,
- ICT technologie.

Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony, zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů, dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí a komunitně vedený místní rozvoj, toto jsou další oblasti, které jsou z IROPU možné financovat. (MMR, 2015, s. 24)

IROP získal z Evropské unie na toto programové období 4,6 miliard EUR.

Operační program životní prostředí

2,6 miliardy EUR, tak toto je částka, kterou poskytla Evropská unie pro programové období 2014-2020 k tomu, aby se mohlo co nejvíce chránit životní prostředí. Obce je využívají, například pokud chtějí snižovat rizika povodní, zlepšování kvalitu ovzduší v lidských sídlech, chránit přírodu a krajinu či využít ekologických úspor. (MMR, 2015, s. 28)

Program rozvoje venkova

Obce mohou využít operační program rozvoje venkova jako formu finanční podpory. Tento operační program má za úkol zvýšit hospodářský a místní rozvoj, vytvářet nová pracovní místa a zlepšovat ekosystémy či krajinou infrastrukturu. (Provazníková, 2015, s. 165)

Program rozvoje venkova získal z Evropské unie pro období 2014-2020 v České republice 2,3 miliardy EUR.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 ANALYTICKÁ ČÁST – SOCIOEKONOMICKÝ PROFIL OBCE MACHOVÁ

Socioekonomická analýza představuje základní informace týkající se obce Machová z hlediska klíčových oblastí.

5.1 Základní geografické, správní a historické údaje

Obec Machová se nachází v jihovýchodní části České republiky. Je začleněna do etnografické oblasti Haná, a řadí se k východohanáckému nářečí. V okolí obce se nachází velké množství významných měst, krajské město Zlín (13 km), druhé největší okresní město Otrokovice (6 km) či města Holešov (12 km) a Kroměříž (16 km). Sousedícími obcemi jsou Tlumačov, Míškovice, Mysločovice, Sazovice a osady Buňov a Terezov. Svou velikostí, 3,15 km² a počtem obyvatel 669 se obec řadí mezi průměrné v České republice. Dělí se na místní části: Jižní Svahy Trávníky, Dědina, Kopec, Pořadí, Letná, Bezmozolná a Miliónová. V obci je častý výskyt silného proudění vzduchu, proto je obec vhodná pro pořízení malých větrných elektráren. Obcí protéká vodní tok Machovka s vysokou kvalitou vody, kterou potvrzuje navrácení říční vydry. V obci se nachází i přirozená vodní plocha – rybník. Významným prvkem je velmi dobrá úrodná půda a vlastnictví kořenové čistírny odpadních vod, která napomáhá k tvorbě nové zeleně.

Machová je součástí NUTS II Střední Morava a rozkládá se na území Zlínského kraje. Orgány obce jsou zastupitelstvo, starosta, místostarosta a zvláštní orgány obce. (mapové podklady, ČSÚ, ©2019, obec Machová, ©2019)

První písemné zmínky o obci pochází z roku 1397, kdy nesla název Machowalhota, Název se v průběhu let měnil, např. v roce 1527 to byl *duwor Machowsky*, 1589, *wes Machowan* a až od roku 1881 je znám současný název. První písemné záznamy o osídlování pochází ze 17. století, kdy bylo zjištěno, že po 30. leté válce zde zbylo 12 obydlených domů. Vlastnictví se v různých obdobích lišilo, obec nejprve patřila do količinského panství (1348 – Vavřinec z Količina), poté Šternberkům a následně ji koupil hrabě Jana Rottal, pán z Holešova (1654). (Zelina, 1997, s. 34-40)

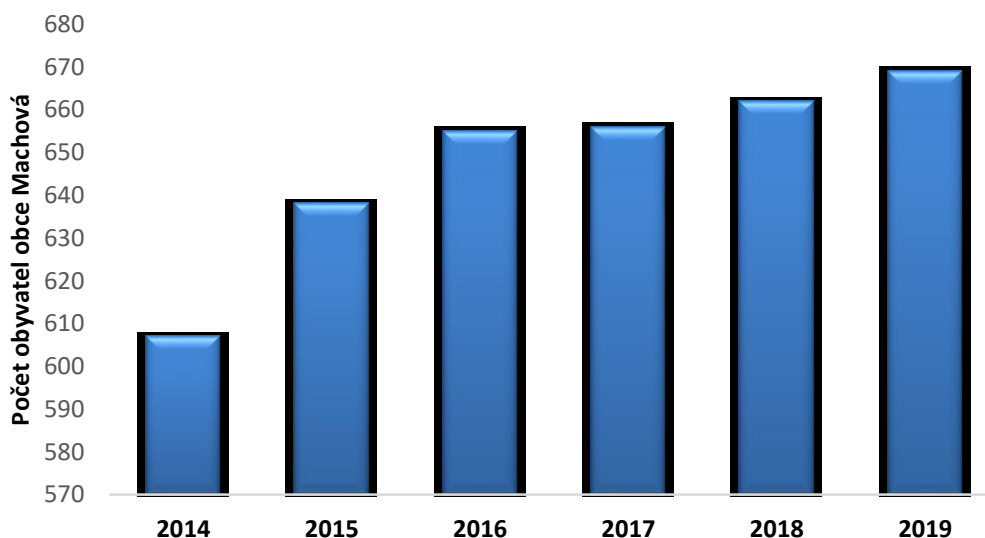
Mezi další důležité mezníky patří roky 1801, kdy bylo první představení pečeti se svatým Michalem, 1831, kdy propukla cholera, 1860 – velký požár, 1911 – vybudování školy, 1927 – založení sboru dobrovolných hasičů či rok 1997, kdy se slavilo 600 leté výročí obce.

5.2 Obyvatelstvo, bydlení a občanská vybavenost

Tato tematická oblast se zabývá oblastmi, vztahující se k obyvatelstvu, bydlení a občanské vybavenosti obce Machová.

5.2.1 Demografická situace

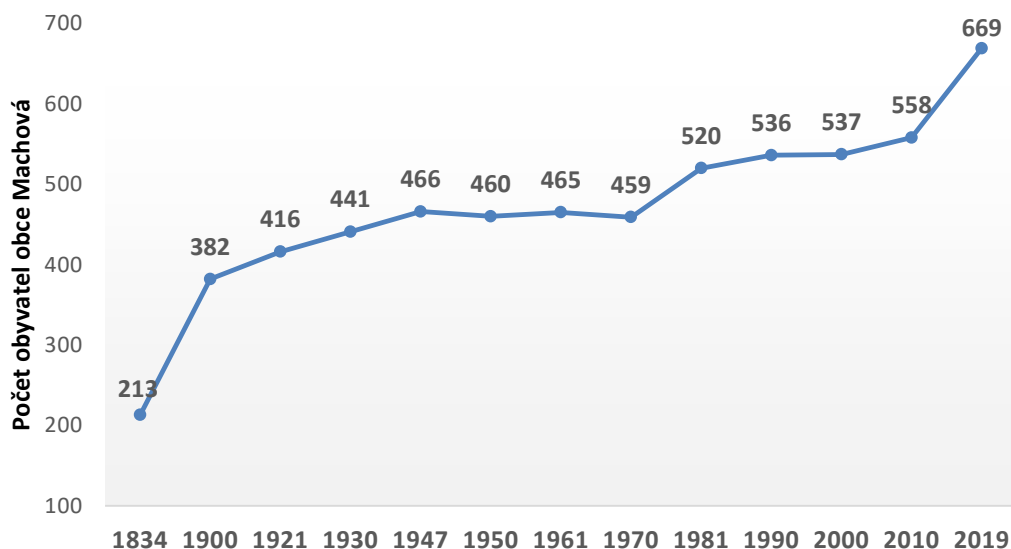
Obrázek č. 4 značí vývoj počtu obyvatel obce Machová v období 2014 až 2019. V roce 2019 bylo na území evidováno celkově 669 obyvatel, z toho jsou k 1. lednu 2019 evidováni celkem 3 cizinci (muži). Z toho 1 má přechodný pobyt a 2 pobyt trvalý. Ve sledovaném období je typickým znakem vzrůstající trend počtu obyvatel. V roce 2014 bylo evidováno 607 obyvatel. Počet obyvatel vzrostl od roku 2014 do roku 2019 o 62 obyvatel, což vypovídá o dobrém územním rozvoji.

Obr. 4. Vývoj počtu obyvatel obce Machová v období let 2014-2019 (Vlastní zpracování dle ČSÚ ©2019)

5.2.2 Ostatní ukazatele

Obrázek č. 5 sleduje vývoj obyvatelstva let od poloviny 19. století do současnosti. Ve sledovaném se počet obyvatel ztrojnásobil, tudíž se jedná o silný integrační proces. Největší změna nastala z roku 1834 na rok 1900, kde se počet obyvatel zvýšil o 169 osob a z roku 2010 do roku 2019 o 111 obyvatel. Obyvatelstvo v obci Machová má obecně rostoucí charakter, který svědčí o dobrých podmínkách pro život, desintegrace se zde téměř nenachází.

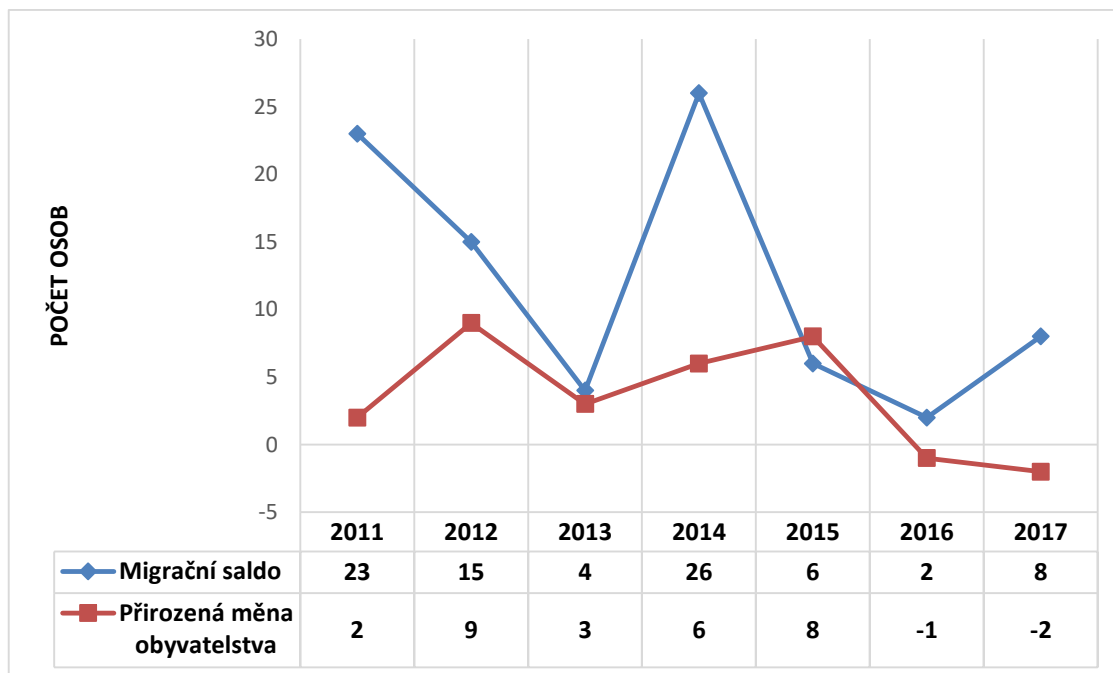
Obr. 5. Vývoj počtu obyvatel v letech 1834 až 2019 (Vlastní zpracování dle ČSÚ ©2019, Zelina, 1997)

Následující tabulka č. 1 ukazuje vývoj počtu obyvatel zahrnující různá hlediska. Největších hodnot dosahuje počet přistěhovalých, což souvisí se značným migračním saldem, které pozorujeme na obrázku č. 6.

Tab. 1. Demografický vývoj v letech 2013-2018 v obci Machová podle různých hledisek. (Vlastní zpracování dle ČSÚ ©2019)

Proměnné	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Sňatky	3	7	3	2	3	4
Rozvody	1	0	2	0	4	2
Potraty	3	0	1	1	0	0
Narození	7	9	11	5	5	9
Zemřelí	4	3	3	6	7	2
Přistěhovalí	13	30	14	10	17	22
Vystěhovalí	9	4	8	8	9	22

Obrázek č. 6 představuje přirozenou a mechanickou změnu obyvatelstva. Machová má integrační charakter s převažujícím dlouhodobým migračním přírůstem.

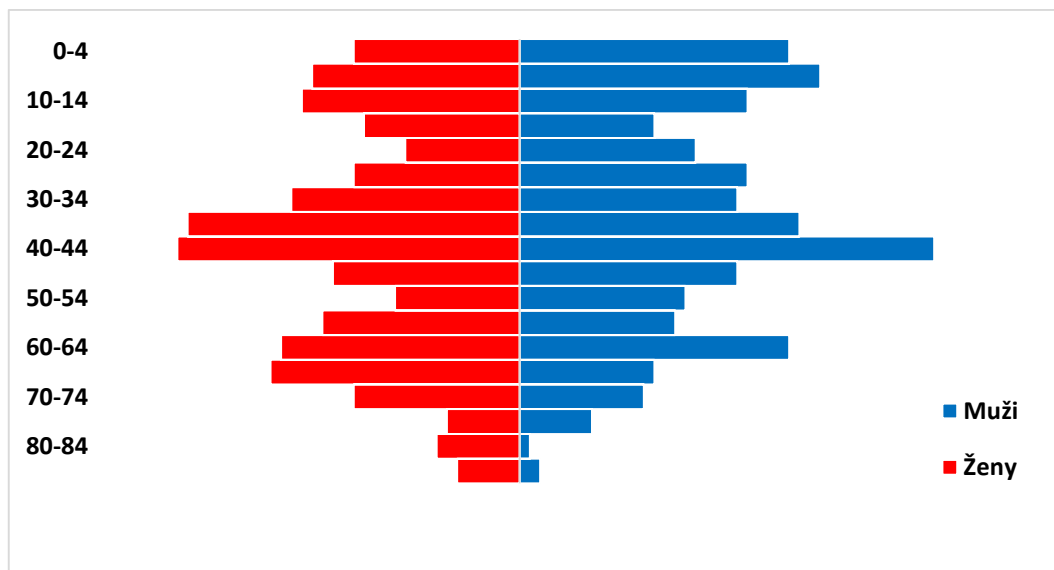
Obr. 6. Vývoj migračního salda a přirozené měny obyvatelstva v obci Machová za období 2011 až 2017 (Vlastní zpracování dle ČSÚ ©2019)

5.2.3 Demografická struktura obyvatel podle pohlaví a věku

Vývoj demografické struktury podle obyvatel a věku ukazuje, že mužů nad 15 let tvoří počet 262, žen nad 15 let 275, chlapců do 15 let 79 a dívek do 15 let počet 53. Vývoj obyvatelstva v předešlých letech byl podobného charakteru. Je to z důvodu, že Česká republika patří mezi vyspělé státy, tudíž demografická struktura má podobný trend. Hodnoty se vždy liší v jednotkách procent, tudíž je vývoj zanedbatelný.

5.2.4 Věková složení obyvatel

Věkové složení obyvatelstva podle věku a pohlaví je v na obrázku č. 7. Hodnoty jsou uvedeny po pětiletých intervalech. Největší populační zastoupení u mužů je v intervalech 40-44 let (40 osob). U žen pozorujeme stejný trend, kde v kategorii 40-44 je obsaženo 33 žen a v kategorii 35-39 let 32 žen.

Obr. 7. Populační pyramida obyvatelstva rozdělena dle věkových kategorií a pohlaví k 31. 12. 2017. (Vlastní zpracování dle ČSÚ ©2019)

Průměrný věk obyvatel Machová činí 38,9 let. Průměrný věk mužů je 36,5 a žen 41,4.

5.2.5 Bydlení

Machová je obec venkovského charakteru. Z tohoto důvodu je v obci zastoupeno pouze individuální bydlení. K 31. 3. 2019 je v obci evidováno 227 rodinných domů, 2 neobydlené rodinné domy a 1 dům využívaný k rekreaci. V roce 2011 při „Sčítání lidí domů a bytů“ bylo v obci evidováno 184 rodinných domů a v roce 2001 bylo 174, z toho vyplývá, že vývoj má rostoucí tendenci, z roku 2001 vzrostl počet rodinných domů o 53. Nejvyšší počet rodinných domů je koncentrován do částí Jižní Svahy a Trávníky. (ČSÚ ©2019, SLDB ©2011, ©2001)

5.2.6 Sociální služby

Na území obce se nenachází žádní poskytovatelé sociálních služeb. Zlínský kraj však pro obec Machová poskytuje terénní služby pro osoby ohrožené sociálním vyloučením, pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Přehled poskytovatelů terénních služeb je zahrnut v tabulkách č. 4-6. Trend využívání terénních sociálních služeb za poslední 3 roky stagnuje.

Tab. 2. Struktura poskytovatelů terénní sociální služby pro osoby ohrožené sociálním vyloučením (Vlastní zpracování dle Map sociálních služeb ©2019)

Druh služby	Poskytovatel služby
Telefonická a krizová pomoc	Linka SOS, příspěvková organizace
Terénní program	ARGO, Společnost dobré vůle z. s.
Terénní program	Společnost Podané ruce o.p.s

Tab. 3. Struktura poskytovatelů terénní sociální služby pro seniory (Vlastní zpracování dle Map sociálních služeb ©2019)

Druh služby	Poskytovatel služby
Osobní asistence	ABAPO, s. r. o.
Osobní asistence	Podané ruce – osobní asistence
Pečovatelská služba	Charita sv. Anežky Otrokovice
Pečovatelská služba	Charita Zlín

Tab. 4. Struktura poskytovatelů terénní sociální služby pro osoby se zdravotním postižením (Vlastní zpracování dle Map sociálních služeb ©2019)

Druh služby	Poskytovatel služby
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky
Sociální poradenství	Centrum pro zdravotně postižené ZK o.p.s.
Sociální rehabilitace	Tyfloservis, o.p.s
Tlumočnické služby	Centrum pro zdravotně postižené ZK o.p.s.

5.2.7 Zdravotnictví

Obec nemá vlastní zdravotnické zařízení. Externě do obce dojíždí praktický lékař pro dospělé MUDr. Libor Tesařík. Ordinuje 1x týdně, každý čtvrtek od 07:00 do 12:00. (obec Machová ©2019)

Neodkladná péče je zajišťována Zdravotnickou záchrannou službou Zlínského kraje. Nejbližší výjezdová stanoviště se nachází v Otrokovicích. Dojezdový čas záchranné služby do Machové je okolo 10 minut.

5.2.8 Školství a vzdělávání

Machová má 1 školní zařízení, mateřskou školu, která je příspěvkovou organizací obce. Agregovaná kapacita mateřské školy je 36 dětí.

Pro rok 2019 obec vyčlenila pro MŠ 517 tis. Kč ve svém rozpočtu. Bylo vyčleněno 180 tis. Kč formou dotací od obce dále výdaje na opravy a udržování 150 tis. Kč a za plyn 120 tis. Kč.

Základní škola se v obci neexistuje, většina žáků dojíždí do základní školy do Mysločovic. Machová ve svém rozpočtu pro rok 2019 vyčlenila 26 tis. Kč. pro základní školu v Mysločovicích, jako příspěvek na plavecký a lyžařský výcvik. (obec Machová ©2019)

5.3 Kultura

Obec Machová disponuje vlastním kulturním domem a knihovnou. Kulturní dům je přístupný občanům, cena za inventář celého kulturního domu stojí 3 tis. Kč. Knihovna se nachází v prvním patře obecního úřadu a nabízí přístup k bezplatnému internetu pro veřejnost. Je přístupna občanům každé pondělí od 16:00 do 18:00 hodin a každý čtvrtek od 16:00 do 17:00 h. O výši finančních příspěvků obce na kulturní život v obci vypovídá tabulka č. 7

Tab. 5. Rozsah finančních příspěvků obce Machová z rozpočtu na rok 2019 na kulturní činnosti (Vlastní zpracování dle obce Machová, ©2019, firmy.cz, ©2019)

Název	Hodnota (v tis. Kč)
Činnosti knihovnické	24
Tvorba kroniky	6
Pořízení, zachování a obnova hodnot místního kulturního, národního a historického povědomí	182
Výdaje na provoz kulturního domu	338
Sbor pro záležitosti občanských záležitostí	112

Výdaje na „Pořízení, zachování a obnovu hodnot místního kulturního, národního a historického povědomí“ jsou v rozpočtu obce formulovány jako výdaje na opravu zvonice a obnovu kříže U Potoka.

Pod výdaj „Sbor pro záležitosti občanských záležitostí“ jsou zařazeny výdaje na pohoštění, dary jubilantům nebo na vítání občánků.

Obec pořádá velké množství kulturních akcí, z toho některé jsou uvedeny v tabulce č. 8.

Tab. 6. Kulturní akce pořádaných v obci Machová v jednotlivých měsících (Vlastní zpracování dle obce Machová, ©2019)

Měsíc	Název akce
Leden	Výroční členská schůze Sokolů SDH Machová
Únor	Plesy, Nebe nad Machovou, Sokolský a zahrádkářský ples
Březen	Košť klobás, Vodění medvěda, Dětský karneval
Duben	„Uklidme Česko, uklidme Svět“, Výtvarné odpoledne s pletením tatarů
Květen	Den matek
Červen	Dětský den
Červenec	Letní kino, turnaj v kopané, SDH - soutěž
Srpen	Letní kino, Rozloučení s prázdninami
Září	Hody, Okresní výstava ČZS Machová
Říjen	Dýňová strašidylka
Listopad	Zimní tvoření, Beseda s důchodci
Prosinec	Vánoční besídka, Rozsvícení vánočního stromu, Vánoční turnaj v kuželkách

Mezi nejvýznamnější kulturní památky patří historické kříže, replika místní zvonice a Socha P. Marie na hranici katastrálního území s Mysločovicemi. V obci stojí 3 kříže, „Na kopci“ (z roku 1924), naproti budovy Obecního úřadu a na hranici mezi pozemky Padělky za potoky a Horní (za alejí Hrabůvka). (obec Machová, ©2019)

5.4 Sport

Na území obce Machová se nachází dvě hlavní centra sportu, Sportoviště Machová a Kuželna TJ Sokol Machová. Mezi nejpopulárnější sporty v obci patří hraní kuželek a požární sport. TJ Sokol Machová je členem Krajského kuželkářského svazu a České kuželkářské asociace. Sbor dobrovolných hasičů Machová v rámci Zlínského kraje dosahuje skvělých výsledků, kdy k lednu 2019 je tým mužů na 16. místě a ženy na 8. místě v rámci Zlínského kraje.

Všichni občané Machové mohou zdarma využít tři hřiště pro sportovní využití (multifunkční hřiště A, B a travnaté hřiště). Ostatní platí 300,- Kč/hodinu. V zimních měsících platí všichni 50,- Kč/hodinu z důvodu větší finanční náročnosti na osvětlení. Hřiště je možné si rezervovat přes portál obce. Multifunkční hřiště jsou vybudované v roce 2017. Mohou na nich být provozovány téměř všechny sporty, od tenisu přes nohejbal až po basketbal. Pro děti je vybudované dětské hřiště se spoustou atrakcí. (obec Machová, ©2019)

5.5 Hospodářství

V této kapitole je provedena analýza ekonomické situace v obci, to znamená, kolik se v obci nachází ekonomických subjektů. Je sledována také z hlediska zemědělství či průmyslu.

5.5.1 Ekonomické subjekty

Podle ČSÚ je v obci Machová evidováno celkem 132 ekonomických subjektů, z toho je 63 se zjištěnou aktivitou. Ve struktuře podnikatelských subjektů převládají subjekty zařazené do odvětví „Velkoobchod a maloobchod“. Pro další rozvoj obce Machová jsou klíčové právě ty, mající sídlo na území obce Machová.

Odvětví	Registrované podniky	Podíl registrovaných podniků (v %)	Podniky se zjištěnou aktivitou	Podíl podniků se zjištěnou aktivitou (v %)
Zemědělství, lesnictví a rybářství	4	3,0	1	1,6
Průmysl	27	20,5	16	25,4
Stavebnictví	17	12,9	7	11,1
Velkoobchod a maloobchod	26	19,7	11	17,5
Doprava a skladování	5	3,8	1	1,6
Stravování a pohostinství	7	5,3	5	7,9
Informační a komunikační činnosti	2	1,5	0	0,0
Peněžnictví a pojišťovnictví	3	2,3	2	3,2
Činnosti v oblasti nemovitostí	1	0,8	0	0,0
Profesní, vědecké a technické činnost	18	13,6	8	12,7
Administrativní a podpůrné činnosti	2	1,5	0	0,0
Veřejná správa	2	1,5	1	1,6
Vzdělávání	2	1,5	1	1,6
Kulturní, zábavní a rekreační činnost	3	2,3	2	3,2
Ostatní činnosti	12	9,1	8	12,7
Celkem	132	100,0	63	100,0

Tab. 7. Seznam podnikatelských subjektů podle převažující činnosti k 31. 12. 2018, (Vlastní zpracování dle ČSÚ ©2019)

Z tabulky č. 9 je zřejmé, že největší počet podniků je zaregistrován v odvětví průmyslu, velkoobchodu a maloobchodu. Liší se podle toho, zdali jsou současně aktivní. Nejvíce aktivní jsou v průmyslu s počtem 16 aktivních podnikatelských subjektů tvořící 25,4 %. V obci jsou zastoupeny všechny ekonomické sektory.

Tabulka č. 10 vypovídá, že největší podíl podnikajících osob jsou osoby samostatně výdělečně činné, převyšují tím celorepublikový podíl. Obchodních společností tvoří o 10 % nižší podíl registrovaných podniků, než je výsledek celé České republiky k 31. 12. 2018.

Tab. 8. Struktura ekonomických subjektů se sídlem na území obce Machová vzhledem k právní formě k 31. 12. 2018 (Vlastní zpracování dle ČSÚ ©2019)

Právní forma	Registrované podniky v obci	Podíl registrovaných podniků v obci (v %)	Podíl podniků v ČR (v %)
OSVČ	112	85	66
Obchodní společnost	9	7	17

V rámci prostorového rozložení ekonomických subjektů obce Machová je považováno za klíčovou lokalitu umístění největšího počtu ekonomických subjektů Areál bývalého JZD.

5.5.2 Zemědělství a průmysl

Zemědělství má v obci velmi malé zastoupení, jsou registrovány pouze 4 zemědělské subjekty, z toho jeden aktivní. Tím je firma Zemet spol. s.r.o., která se zabývá rostlinnou výrobou a chovem vepřů. Firma v okolí Machové převážně pěstuje sladovnický ječmen (65 %) a zbylých 35 % tvoří pěstování řepky a kukuřice.

Plochu území obce Machová tvoří celkem 315,3 ha. Z toho zemědělská půda zaujímá 260,3 ha a nezemědělská 55 ha. Ze zemědělské půdy má největší charakter orná půda 247 ha, zahrady 10,7 ha a trvalý travní porost 3 ha. Nezemědělskou půdu tvoří lesní pozemky o výměře 13,7 ha, vodní plocha 2,8 ha, zastavěná plocha a nádvoří 8,2 ha a ostatní 30,4 ha. (ČSÚ, ©2019)

Průmysl má v obci 27 zaregistrovaných průmyslových podniků. Pouze 11 subjektů aktivně vykonává svou činnost. Mezi nejvýznamnější průmyslově zaměřené subjekty patří společnost CNC INTERSERVICE ZLÍN, zabývající se opravami a modernizací obráběcích strojů. Dalšími jsou firmy MALUX s.r.o., poskytující stavební práce a VM elektro vyrábějící průmyslové, interiérové a LED osvětlení. (obec Machová, ©2019)

5.5.3 Trh práce

Nejnovější výsledky o nejvyšším dosaženém vzdělání obyvatel obce Machová pochází z výsledků „Sčítání lidu, domů a bytů“ z roku 2011, viz tabulka č. 11. Novější výsledky nejsou k dispozici, tudíž se vzhledem k nárůstu počtu obyvatel se mohou výrazněji lišit.

Tab. 9. Vzdělanostní struktura obyvatel obce Machová z roku 2011 (Vlastní zpracování dle ČSÚ ©2019)

Nejvyšší dosažené vzdělání	Celkem	Podíl (v %)	Muži	Ženy
Bez vzdělání	4	0,7	1	3
Základní	99	17,9	29	70
Střední vč. vyučení	190	34,3	120	70
Úplné střední	110	19,9	49	61
Nástavbové studium	10	1,8	4	6
Vyšší odborné vzdělání	4	0,7	2	2
VŠ – bakalářské	7	1,3	2	5
VŠ - magisterské	18	3,2	10	8

Kvůli své rozloze a postavení se z Machové nejčastěji za prací dojíždí. Lokálně jsou největší podniky umístěny mimo obec, nejčastěji v Otrokovicích a ve Zlíně. Podle výsledku z dotazníku nejčastěji (49 %) respondenti využívají na dopravu do zaměstnání osobní automobil.

Tab. 10. Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v období 2014-2020 k 31. 12. 2018 (Vlastní zpracování dle údajů poskytnutých Úřadem práce ČR – pracoviště Zlín)

Ukazatele	2014	2015	2016	2017	2018
Počet uchazečů	29	25	13	10	12
Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu (v %) – Machová	6,6	5,5	2,8	2	2,3
Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu (v %) - okres Zlín	6,5	5,1	4	2,7	2,1
Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu (v %) - Zlínský kraj	7,4	6	5	3,4	2,7

Z tabulky č. 12 vyplývá, že obec Machová je na tom obdobně jako okres Zlín, ovšem v porovnání se Zlínským krajem je na tom podstatně lépe. Všechny hodnoty jsou nižší než podíl počtu uchazečů ve Zlínském kraji.

5.5.4 Služby

V této kapitole bude nahlíženo na služby z různých hledisek. Bude pojednávat o bližších informacích týkající se maloobchodu, spolkovou činnost a způsob informování občanů.

Maloobchod

V obci se nachází 1 stálá prodejna potravin a 2x týdně zajíždí do obce pojízdné prodejny zaměřené na prodej masa a uzenin. Každou středu přijíždí na 10 minut Zbořil Otrokovice a každý čtvrtek na 20 minut Matula Lehotice. Bližší informace jsou uvedeny v tabulce č. 12.

Tab. 11. Subjekty poskytující služby v oblasti prodeji potravin, a pohostinství (Vlastní zpracování dle obce Machová, ©2019, firmy.cz, ©2019)

Název	Odvětví	Adresa	Otevírací doba v h	Výměra v m ²
Potraviný Řezníčková	Maloobchod	Machová 21	Po-Pá 07:00-16:00 So 07:00-11:00	45
Zbořil Otrokovice	Maso, uzeniny	Pojízdná prodejna	St 16:10-16:20	-
Matula Lehotice	Maso, uzeniny	Pojízdná prodejna	Čt 9:40-10:00	-

Prodejna potravin spadá do působnosti CBA, prodejní družstvo. Prodejní plochu tvoří 45 m². Index kupní síly obce tvoří hodnotu 90. Průměrný poměrový index cen v prodejně potravin Machová a v Kauflandu Otrokovice tvoří hodnotu 1,1. I když na první pohled vypadá, že je výhodnější zvolit nákup v supermarketu, nesmí se opomenout vzít do úvahy finanční náročnost dopravy. Cesta z Machové do Otrokovic trvá 10 minut a vzdálenost je 7 kilometrů. Při průměrné spotřebě 6l/100 km, kdy se započítá i cesta zpět a průměrná cena benzínu je

32,- Kč, je nutné k ceně připočítat 27,- Kč. Z tohoto důvodu vyplývá, že pro nákup je výhodnější prodejna potravin Machová. (GFK ©2019; Google Maps ©2019)

Potravina	Cena v prodejně potravin Machová v Kč	Cena v supermarketu Kaufland Otrokovice v Kč	Poměrový index (cena v obci/cena v Kauflandu)
Chléb	32	27	1,2
Mléko trvanlivé	17	15	1,1
Máslo	43	39	1,1
Pivo	13	13	1

Tab. 12 Srovnání zaokrouhlených cen vybraných potravin v prodejně potravin v obci Machová a supermarketu Kaufland Otrokovice (Vlastní zpracování na základě rozhovorů)

5.5.5 Spolková činnost

V obci vykonává svou činnost 6 spolků sdružujíc občany se společnými zájmy. Všechny spolky se podílí na zlepšování kvality obce jak po kulturní, tak i po osvětové stránce.

Sbor dobrovolných hasičů Machová

SDH Machová je nejpočetnějším obecním spolkem s 80 aktivními členy. Byl založen již v roce 1927. Organizují masopustní průvod (vodění medvěda) či košť klobás. Spolupracují s výborem pro kulturu a sport při pořádání akcí pro děti, jako třeba dětský karneval, dětský den, večer dýňových strašidýlek a další. Částečně udržují obecní majetek.

TJ Sokol Machová

Tělovýchovná jednota Sokol Machová je spolek, který má na starosti hlavně sportovní aktivity v obci Machová. Machovský Sokol provozuje kuželkářský sport. Mužstvo „A“ hraje nejvyšší soutěž v kuželkářském spolku České republiky. Svaz kooperuje s obcí při udržování budovy kuželny a při pořádání akcí. (obec Machová, ©2019)

Český zahrádkářský svaz

Český zahrádkářský svaz nabízí spoluobčanům možnost uvařit si domácí povidla či zpracovat přebytky ovoce například na mošt. Zabývají se poradenskou činností v oblasti efektivního zahradničení a pořádáním okresních výstav ovoce a zeleniny. (obec Machová, ©2019)

KDU-ČSL

Spolek má na starosti pořádání Tříkrálové sbírky, májových pobožností, dětských akcí, rozsvěcení vánočního stromu, úpravu návsi a chystání dalších akcí. (obec Machová, ©2019)

Sdružení Háj

Sdružení Háj spojuje myslivce a přátele přírody. Toto sdružení není čistě Machovské, ale je společné pro obce Machová, Mysločovice a Sazovice. Pořádá soutěže pro děti týkající se problematiky myslivosti a přírody. (obec Machová, ©2019)

Maminky

Maminky nejsou typickým spolkem, plní ovšem důležitou funkci při pořádání kulturních akcí pro děti. Pořádají Vánoční jarmark, kde prodávají různé výrobky a výtěžek z prodeje putuje do mateřské školy pro potřeby dětí. (obec Machová, ©2019)

5.5.6 Způsoby informování občanů

V obci funguje velmi dobrá komunikace mezi obecním úřadem a občany. Obecní úřad využívá širokou škálu komunikačních kanálů. Mezi nejužitečnější patří místní rozhlas, webové stránky obce a Facebook. Zajímavou formou je Machovský zpravodaj, který občanům nabídne jak informace o tom, co se již událo, tak co se dít teprve bude a účinnou formou podává důležité informace. Vedení obce moc dobře ví, že osobní kontakt je nejdůležitější, a tak pravidelně pořádá setkání s občany.

5.5.7 OBČANSKÁ SDRUŽENÍ

V obci mají sídlo 2 občanská sdružení. Union Restart, o.s. pomáhá osobám při uplatňování jejich práv a chráněných zájmů. Dalším je Pomoc pro Angolu o.s.

5.6 Infrastruktura

Tato tematická oblast se zabývá problémovými oblastmi obce Machová vztahující se k tématům doprava a technická infrastruktura.

5.6.1 Technická infrastruktura

Vodovodní řad

Obec je zásobována vodou z veřejného vodovodu. Pitnou vodu a napojení na vodovod pro obec zajišťuje společnost Moravská Vodárenská a.s., která je provozovatelem vodohospodářské infrastruktury. Do vodojemu je voda dodávána ze skupinového vodovodu Zlín, konkrétně z úpravy vody Tlumačov. Cena vodného a stočného tvoří 85,71,- Kč za m³. (Moravská vodárenská, ©2019)

Kanalizační síť

Obec Machová je napojena na veřejnou kanalizaci a kořenovou čistírnu odpadních vod, kde současně vystupuje jako provozovatel. Do čistírny jsou odváděny všechny odpadní vody. Systém kanalizace je jednotný. Cena stočného a likvidace odpadních vod je stanovena ve výši 500,- Kč/osobu za rok. (obec Machová, ©2019)

Zásobování zemním plynem

Obec je plně plynofikována po celém svém území. Dodavatelem je komerční zdroj zemního plynu Innogy Energie, s.r.o. (bývalá Jihomoravská plynárenská a. s.). Kapacita a stav plynovodů jsou dostačující. Obec je napojena na dálkový plynovod. Cenu za m³ činí 9,15 Kč. (obec Machová, ©2019)

Zásobování elektrickou energií

Elektrická energie je dodávána komerčním dodavatelem, společností E.ON. Obec je zásobována elektrickou energií z přenosové soustavy - rozvodny TR 400/110kV Otrokovice. Přenosové a rozvodné sítě zabezpečuje společnost ČEZ, kde cena je 1,46 Kč/kWh. Obec nemá žádný alternativní zdroj energie, avšak některé rodinné domy disponují vlastními solárními panely jako dodatečný zdroj energie. Jejich počet je zanedbatelný, tvoří pouze 2 %.

5.6.2 Dopravní infrastruktura

Analýza dopravní infrastruktury je členěna dle jednotlivých druhů dopravy.

Silniční doprava

Obcí prochází komunikace II. třídy č. 438, která vede směrem na Míškovice. Klíčové napojení silnice č. 438 je ve městě Hulín na dálnici D1 a blízké napojení u obce Třebětice na dálnici D55. Problémová místa silniční dopravy na území obce jsou stavy silnic v oblastech Miliónová a Kostkovice. Jedná se o místní komunikace III. třídy. Obec má na jejich opravu již vypracované projekty. Z důvodu nedostatku finančních prostředků hledá externí zdroje.

Statická doprava

Statická doprava v obci se potýká s problémy, kterým je nedostatek parkovacích ploch. Hlavní problémovou oblastí je parkování na místních silničních komunikacích, vzhledem k počtu osobních automobilů obyvatelé svými dopravními prostředky zabírají veřejná prostranství.

Železniční doprava

Železniční doprava není na území obce zastoupena. Nejbližší železniční stanice se nachází ve 4 kilometry vzdáleném Tlumačově. Stanice je součástí Železniční trati č. 330 Přerov - Břeclav (mapové podklady, IDOS, ©2019)

Cyklostezky a cyklotrasy

Obec nemá vybudovanou cyklostezku. Obyvatelé Machové využívají pro cyklistiku „cyklo-park“ v Mysločovicích. Nejbližší cyklostezka je v Mysločovicích směr Sazovice. Obec má vytvořen záměr na rozvoj cyklistické dopravy, vybudovat chybějící cyklostezku (obec Machová, ©2019)

Veřejná doprava

Veřejná doprava je zajišťována linkovými autobusy společností HOUSACAR s.r.o. Do krajského města Zlína z Machové v pracovní dny je možno využít 20 spojů. Z toho 9 jsou přímé linky a 11 spojů je s přestupem. Nejčastějším místem přestupu jsou Lehotice (3x) a Holešov (3x). V sobotu z Machové do Zlína odjíždí pouze 1 přímý spoj a 4 nepřímé (přestup nejčastěji v Lehoticích). V neděli je spojení z Machové do Zlína omezené. Jsou evidovány pouze 4 spoje, z toho jen jeden je přímý. Z toho vyplývá, že počet spojení veřejné dopravy je nevyhovující vzhledem k potřebě pořízení zboží. (IDOS, ©2019). Příspěvek obce do dopravního systému Zlínského kraje tvoří 100,- Kč na osobu. V roce 2018 se jednalo o částku 65 tis. Kč. (obec Machová, ©2019)

5.7 Životní prostředí a odpadové hospodářství

V této kapitola je podrobně popsán stav životního prostředí v obci Machová z různých hledisek.

5.7.1 Stav životního prostředí

Stav životního prostředí lze měřit koeficientem ekonomické stability (podíl ekologicky příznivých ploch a ploch, zatěžující životní prostředí) tvoří 0,1 %. To značí území nadprůměrně využívané, se zřetelným narušením přírodních struktur a základní ekologické funkce musí být soustavně nahrazovány technickými zásahy. (Metodická podpora regionálního rozvoje, ©2019). Většinou převládá hnědozemě a luvizemě, což znázorňuje kvalitní půdu. (viz Příloha I)

Díky svému umístění, obec není zatížena hlukem. V tomto ohledu má proti svým sousedům, Tlumačovu a Otrokovcím velkou výhodu, jelikož ti se potýkají s velkým výskytem hluku ze železnice a frekventované silnice.

V obci je pouze jeden jediný areál evidovaný jakožto brownfield, areál bývalého zahradnictví (parc. č. 148 a 335). Pro jeho revitalizace obec jedná o změnu územního plánu, kdy by původní objekt byl nahrazen změnou funkčního využití na plochy individuální rodinné zástavby. OBEC řeší majetkové problémy formou odkoupení od vlastníka.

Obec přistupuje k zachování přirozeného rázu krajiny velmi zodpovědně. Z toho důvodu vybudovala biokoridor, který se nachází v blízkosti rybníku. Biokoridor navazuje na biocentrum Slatinky. Jeho úkolem je chránit zvířata a zdravý ráz přírody. (obec Machová, ©2019)

5.7.2 Nakládání s odpady

Všichni obyvatelé mají své vlastní nádoby na směsný komunální odpad. Svoz je zajištěn společností Technické služby Otrokovice, s. r. o. V obci je k dispozici několik druhů nádob, a to pro směsný komunální odpad, pro tříděný odpad (plasty, sklo, papír), pro biologické odpady (tráva, listí, větve..) a také 1 box na oděvy a textil. Vývoz odpadů je naplánován tak, že vývoz popelnic se koná 2x měsíčně, vývoz velkokapacitního kontejneru 10x ročně a vývoz nebezpečného odpadu 2x ročně. Dále jsou v obci rozmístěny kontejnery na rostlinný odpad, kontejnery na tříděný odpad (4 sběrná místa – u křižovatky pod Jižními svahy, u nového stavebního obvodu, u obecního skladu a u bývalého pohostinství). U obecního skladu je k dispozici kontejner na textil a nepotřebné oděvy.

V roce 2012 byla do provozu uvedena kompostárna. Občané si mohou pro vlastní potřebu odebírat kompost a naopak do něj mohou vždy dovážet rostlinný biologický materiál (tráva, listí, větve, ovoce, kuchyňské zbytky, plevele apod.) Nachází se pod bývalou zemědělskou farmou směrem na město Otrokovice. (obec Machová, ©2019)

Tab. 13. Produkce odpadů obce Machová v tunách, v období 2013 – 2017 (Vlastní zpracování dle interních dokumentů obce Machová ©2019)

Druhy odpadů	2013	2014	2015	2016	2017
Komunální odpady	258	126	122	126	126
Nebezpečné odpady	1,5	1,7	2	1,2	1,2
Tříděné odpady	16	16	29	32	30

Tabulka č. 14 zobrazuje vývoj produkce odpadů obce Machová v období let 2013 až 2017. Ve sledovaném období došlo k poklesu komunálního odpadu z roku 2013 do 2017 o 132 tun. Tříděný odpad zase ve sledovaném období narostl o 14 tun.

5.8 Správa obce

Obec Machová je územně základní územní samosprávný celek. Spadá do územního obvodu s rozšířenou působností Zlín. Vykonává správu obce v samostatné působnosti, kterou má zaručenou Ústavou ČR, má právo vlastnit majetek a hospodařit dle vlastního rozpočtu. Obec je zřizovatelem příspěvkové organizace Mateřská škola Machová, kulturního domu a knihovny. (obec Machová, ©2019)

5.9 Hospodaření a majetek obce

Obec má sestaven aktuální střednědobý výhled na období 2018-2022, který respektuje potřeby obce. Celkové příjmy mají rostoucí tendenci, zatímco v roce 2018 činí výhled 8 889 tis. Kč tak v roce 2022 se počítá s částkou 9 660 tis. Kč.

S výdaji je to obdobné, sice není pravidlem, že pořád klesají, v porovnání s rokem 2018, kdy měly být 11 160 tis. Kč, tak na rok 2022 jsou již 9 272 tis. Kč. Příjmy by v roce 2022 měly převyšovat výdaje. (interní dokumenty obce)

5.9.1 Dotace z externích programů veřejné podpory v letech 2015-2018

V roce 2018 obec získala dotace z Fondu Zlínského kraje - sekce rozvojové programy a krizové řízení z Programu na podporu obnovy venkova RP02-18DT1 pro rok 2018 na obnovu obecního majetku, na výměnu rozvodů a topných těles v kulturním domě. Dotace byla přijata ve výši 49,75 %, tedy 183 tis. Kč.

Pro financování výstavby víceúčelového hřiště s umělým povrchem obec získala od Zlínského kraje dotace i v roce 2017. Fond Zlínského kraje – sekce rozvojové programy a krizové řízení z Programu na podporu obnovy venkova RP2-17DT1 pro rok 2017 poskytl obci dotaci ve výši 31,3 %, což činilo 1 000 tis. Kč.

Obec obdržela 2x finanční příspěvek na automatizaci knihovnických služeb. V roce 2016 dotaci 28 tis. Kč což činilo 57,2 % z celkové částky. Konalo se tak v rámci projektu "Veřejné informační služby knihoven" (VISK3), kdy bylo pořízeno do knihovny v Machové další vybavení (dataprojektor včetně promítacího plátna, a notebook). V roce 2015 byla zahájena automatizace knihovny, kdy obec obdržela 44 tis. Kč (62,5 %) na pořízení knihovnického

softwaru, 2 počítače s vybavením, v rámci projektu "Veřejné informační služby knihoven" (VISK3) od Ministerstva kultury ČR.

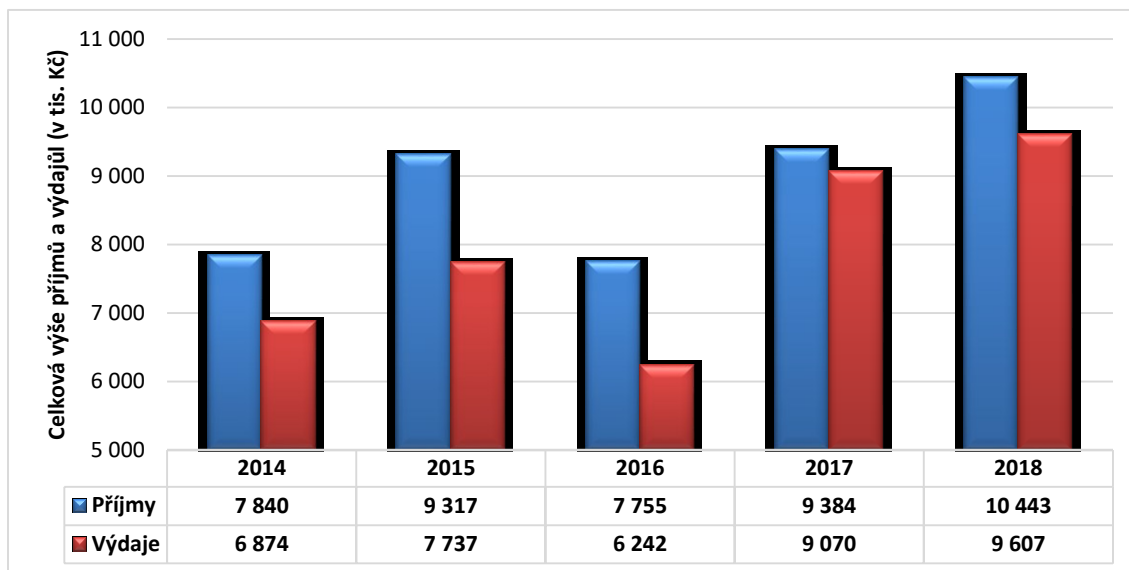
Obec obdržela dotaci od Státního fondu životního prostředí České republiky jako odměnu v soutěži Vesnice roku 2012 pro vítěze ocenění Zelená stuha ČR. Za ni nakoupila travní traktorovou sekačku v hodnotě 439 tis. Kč. Z toho 400 tis. Kč bylo zapláceno z odměny (91 %). (obec Machová, ©2019)

Tab. 14. Přehled dotací z externích programů veřejné podpory pro obce Machová v období 2015-2018 v tis. Kč (Vlastní zpracování dle obce Machová, ©2019)

Rok	Zdroj	Účel	Celkové náklady (tis. Kč)	Výše obdrženého příspěvku (tis. Kč)
2018	Fond ZK - Programu na podporu obnovy venkova RP02-18DT1	Obnova KD Machová – výměna rozvodů a topných těles	368	183
2017	Fond ZK - Programu na podporu obnovy venkova RP2-17DT1	Stavba víceúčelového hřiště	3 197	1 000
2016	MK ČR - "Veřejné informační služby knihoven" (VISK3)	Pořízení vybavení do knihovny	49	28
2015	MK ČR - "Veřejné informační služby knihoven" (VISK3)	Automatizace knihovny	70	44
2015	SFŽP - "Programu pro vítěze ocenění Zelená stuha a zelená stuha ČR"	Nákup žacího stroj	439	400

5.9.2 Bilance rozpočtového hospodaření v letech 2014-2018

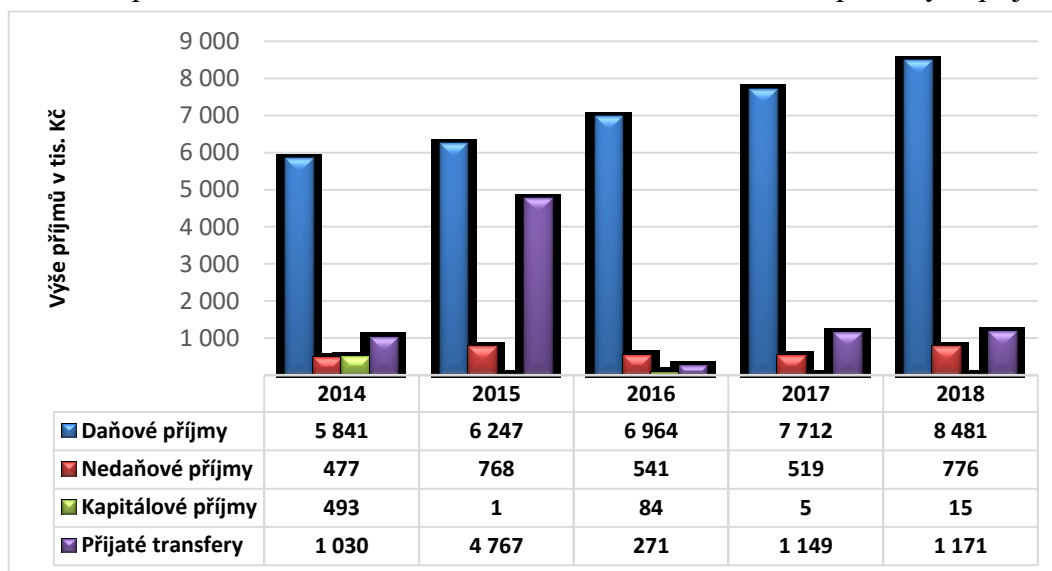
Rozpočet na rok 2019 je sestavený jako přebytkový, příjmy činí 9 054 Kč a výdaje 7 707 Kč. Reálné výsledky o příjmech, výdajích a jejich bilanci za předešlých 5 let, převzaté ze závěrečných účtů (za 2018 z výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu) lze vidět na následujícím grafu. Většina výsledků pochází z „Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu“, hodnoty jsou uvedeny po konsolidaci.

Obr. 8. Základní charakteristika rozpočtu obce Machová za období 2014-2018 v tis. Kč. (Vlastní zpracování dle údajů obce Machová ©2019)

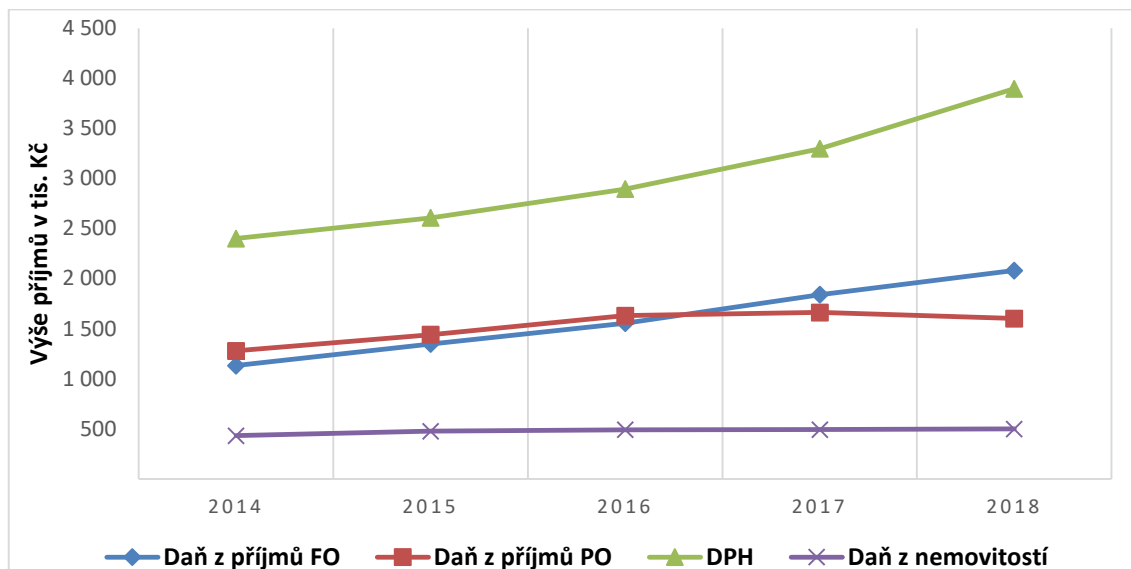
Nejmín příjmů Machová obdržela v roce 2016 (7 755 tis. Kč) a nejvíc v roce 2018 (10 433 tis. Kč). Největší rozdíl nastal v roce 2015, kdy příjmy převyšovaly výdaje (přebytek) o 1 580 tis. Kč.

Obrázek č. 9 příjmy kategoricky rozděluje. Největší položku tvoří příjmy daňové. Kvůli prodeji obecních pozemků v roce 2014 obec obdržela velké množství kapitálových příjmů.

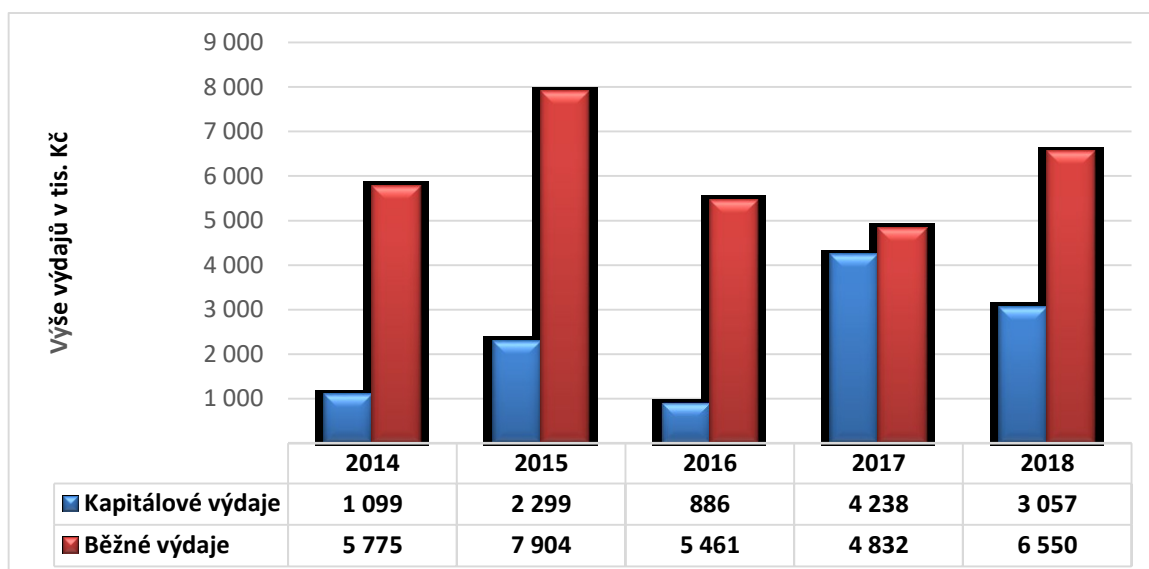
Obr. 9. Výše a struktura příjmů obce Machová za období 2014-2018 v tis. Kč. (Vlastní zpracování dle údajů obce Machová)

Obrázek č. 10 blíže rozvádí největší část daňových příjmů obce Machová. Největší hodnota pochází z daně z prodané hodnoty, nyní 3 895 tis. Kč. Nejmenší příjmy tvoří daň z nemovitostí, která má stále vyrovnané položky.

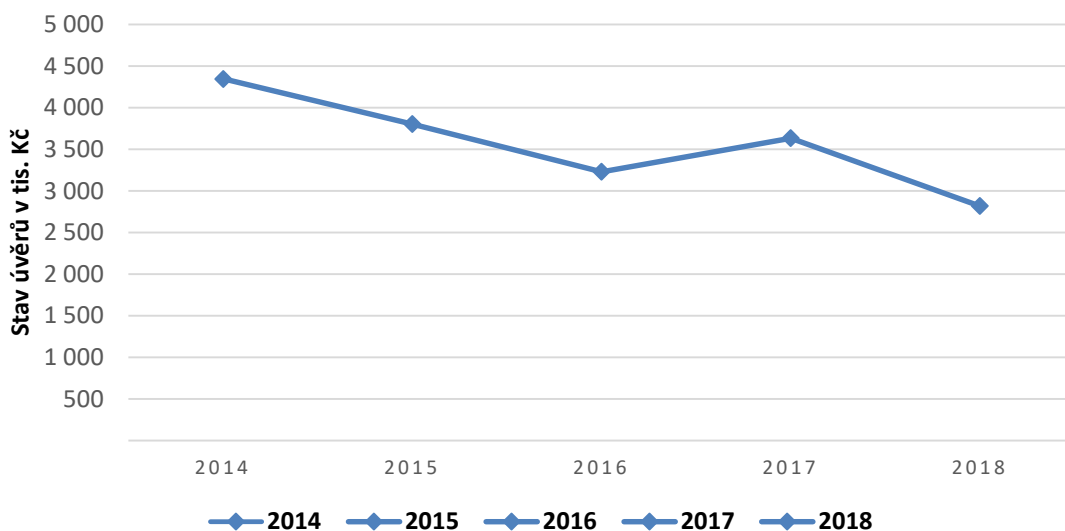
Obr. 10. Struktura daňových příjmů rozpočtu obce Machová za období 2014-2018 v tis. Kč (Vlastní zpracování dle údajů obce Machová)

Na obrázku č. 11 je vyobrazeno základní rozdělení výdajů rozpočtu podle druhového třídění. Největší položku tvoří běžné výdaje.

Obr. 11. Výše a struktura výdajů rozpočtu obce Machová za období 2014-2018 v tis. Kč (Vlastní zpracování na základě údajů obce Machová)

Stav dlouhodobých bankovních úvěrů obce Machová lze sledovat na obrázku č. 12. Stav má klesající tendenci, až na rok 2017, ten ale napravil stav k 31. 12. 2018, kdy klesl na nejnižší hodnotu 2 816 tis. Kč, což je o polovinu méně než v roce 2014.

Obr. 12. Stav dlouhodobých bankovních úvěrů obce Machová za sledované období 2014-2018 v tis. Kč (Vlastní zpracování na základě údajů obce Machová)

5.9.3 Finanční majetek obce

Finanční majetek obce se dělí na dlouhodobý a krátkodobý. Přehled o něm lze nalézt v rozvaze. Co se týká obce Machové, tak u ní byla použita rozvaha sestavená v únoru 2019, výsledky jsou tedy k 31. 12. 2018. Mezi dlouhodobý majetek patří kategorie „Ostatní dlouhodobý finanční majetek“ (069), který činí 1 859 tis. Kč, což je o 1 tis. Kč více jako v minulém období (celkový dlouhodobý finanční majetek obce Machová). Co se týká krátkodobého finančního majetku, tak celková částka činí 2 937 tis. Kč, po rozdělení na „Základní běžný účet územních samosprávných celků“ (231) částku 2 9306 tis. Kč, což je o 14 tis. Kč více jak minulé období a „Ceniny“ (263) o hodnotě 2 tis. Kč.

5.9.4 Nemovitý majetek obce

Nemovitý majetek obce, do kterého se řadí pozemky, stavby a pěstitelské celky trvalých porostů, tvoří největší část majetku obce Machová. Hodnotu pozemků tvoří 5 948 tis. Kč, kdy k minulému roku byla 5 173 tis. Kč, tudíž se zvýšila o 775 tis. Kč. Hodnota za rok 2017 u staveb po korekci tvořila 3 139 5 tis. Kč, za rok 2018 to byla hodnota 3 165 7 tis. Kč (rozdíl o 262 tis. Kč více) a pěstitelské celky trvalých porostů po korekci 24 tis. Kč.

5.10 Bezpečnost

Machová spadá v rámci mapování kriminality pod obvodní oddělení Otrokovice. Index kriminality je 9 (počet trestných činů na 10 tis. obyvatel k únoru 2019. Trestných činů je 21 (2 fyzické útoky, 8 řízení pod vlivem a 11 dalších případů). (mapa kriminality ©2019)

5.11 Vnější vztahy a vazby

Machová spadá do regionu soudržnosti Střední Morava, kde jsou všechny obce Olomouckého a Zlínského kraje. Je členem spolku Sdružení místních samospráv ČR, kdy tak obec Machová za rok 2017 uhradila příspěvek v hodnotě 3 tis. Kč (2 tis. Kč na 1 obec a 1,- Kč/1 obyvatele). Spadá do působnosti obecně prospěšné společnosti, MAS Partnerství Moštěnka, o. p. s, kdy v roce 2017 uhradila členský příspěvek, v hodnotě 18 tis. Kč. (obec Machová, ©2019)

5.12 Celkové shrnutí socioekonomické analýzy

První písemné známky o obci Machová pochází z roku 1397. Obec je součástí NUTS II Střední Morava a rozkládá se na území Zlínského kraje. K 1. lednu 2019 má evidováno 669 obyvatel. Vývoj počtu obyvatel má obecně rostoucí charakter, ovšem převažuje silné migrační saldo, které svědčí o dobrém územním rozvoji. Počet rodinných domů také neustále narůstá, z roku 2001 vzrostl o 53 rodinných domů na hodnotu 227. Obec má 1 školské zařízení, mateřskou školu, která je zároveň příspěvkovou organizací. Obec disponuje vlastním kulturním domem a knihovnou. Také pořádá velké množství kulturních akcí. Na území obce se nachází dvě hlavní sportovní centra, Sportoviště Machová a Kuželna TJ Sokol Machová. V obci je evidováno 132 ekonomických subjektů a z toho 63 se zjištěnou aktivitou. Ve struktuře podnikatelských subjektů převládají subjekty zařazené do odvětví „Velkoobchod a maloobchod“. V okolí Machové převážně pěstuje sladovnický ječmen (65 %) a zbylých 35 % tvoří pěstování řepky a kukuřice, kdy zemědělská půda zaujímá 260,3 ha. Podíl nezaměstnaných tvoří 2,3 %, což je méně než je podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu ve Zlínském kraji k 31. 12. 2018. V obci se nachází jedna prodejna potravin a spousta spolků, např. SDH Machová, TJ Sokol Machová. Obcí prochází komunikace II. třídy č. 438. Problémy tvoří špatný stav místních komunikací (Miliónová, Kostkovice) a nedostatečné množství autobusových spojů. V obci je evidován jeden areál jako brownfield a to areál bývalého zahradnictví. Rozpočty jsou dlouhodobě sestavovány jako přebytkové. Největší příjmy jsou daňové, a to daň z přidané hodnoty.

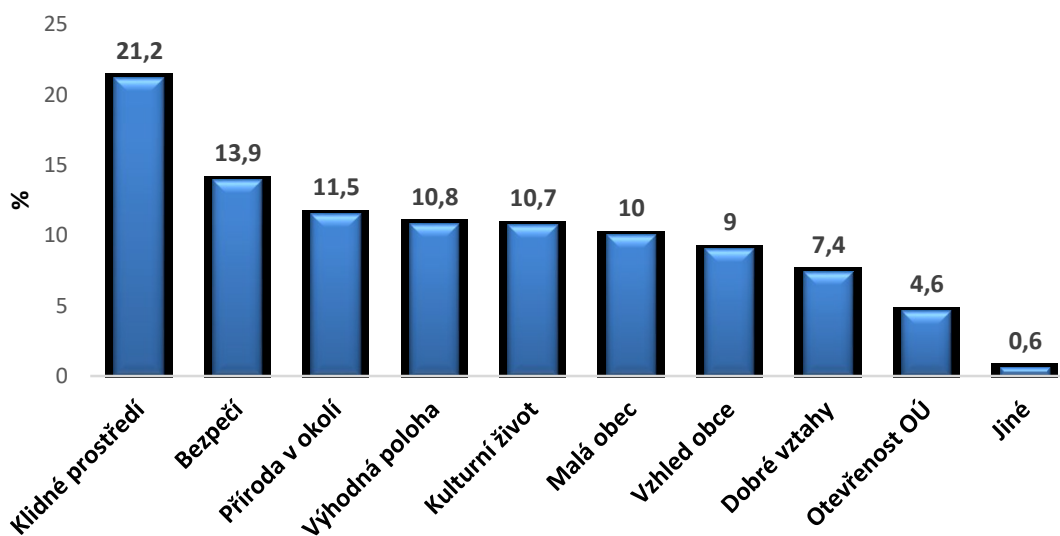
6 ANALÝZA POMOCÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ S OBYVATELI K ROZVOJOVÝM PROBLÉMŮM OBCE

Pro získání relevantních informací klíčových pro vytyčení cílů a jejich opatření byl použit primární sběr realizován metodou dotazování prostřednictvím dotazníku. Obsahoval převážně uzavřené otázky, které byly doplněny otázkami otevřenými. Byl distribuován do poštovních schránek a po vyplnění jej občané odevzdávali na obecním úřadě.

Cílová skupina respondentů byla definována jako obyvatelé obce Machová ve věku 18+, což činí 514 osob. Sběr dotazníků probíhal v období březen až duben 2019. Dotazník vyplnilo 178 respondentů, což značí 34,6% návratnost.

Ke zpracování výsledků plynoucích z výzkumu bylo použito specializované programové vybavení, IBM SPSS Statistics 23. Pro vyhodnocení textových odpovědí byl využit program Microsoft Excel, konkrétně funkce relativních četností.

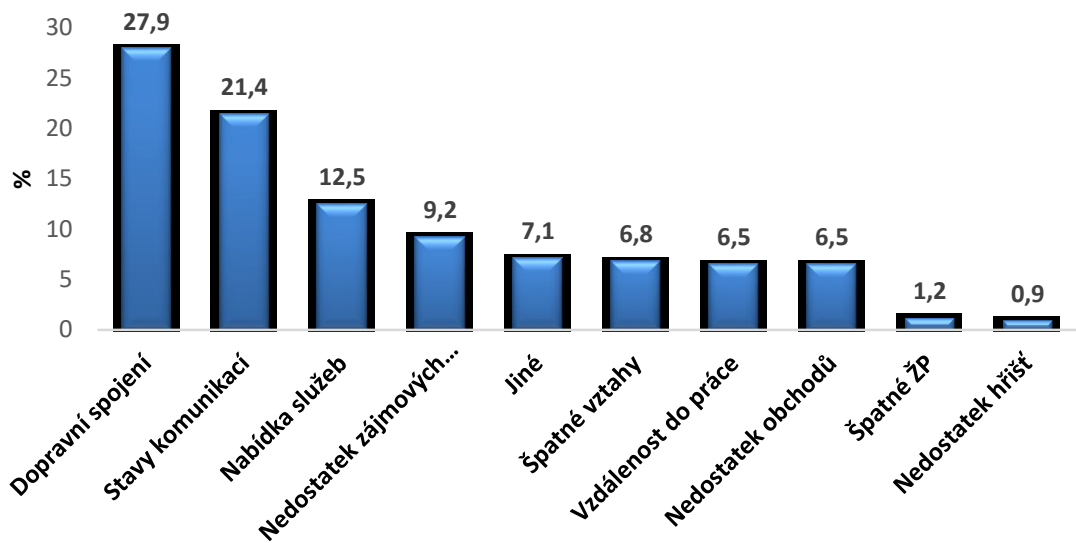
1. Co považujete na největší přednosti v obci Machová?

Obr. 13. Největší přednosti obce Machová v % (Vlastní zpracování)

Za největší přednosti života v obci Machová obyvatelé považují klidné prostředí (21,2 %) a pocit bezpečí (13,9 %), z čehož vyplývá, že se jedná o velmi -dobré a kvalitní místo pro zejména rodinný život. O tom se lze přesvědčit v kapitole 6.1.2 - obyvatelstvo, kde je zřejmý velký přistěhovalecký potenciál. Lidé uváděli hodnoty jako je blízkost rodiny či aktivní přístup obce k projektům.

2. Jaké spatřujete největší nedostatky života v obci Machová?

Obr. 14. Největší nedostatky v obci Machová v % (Vlastní zpracování)

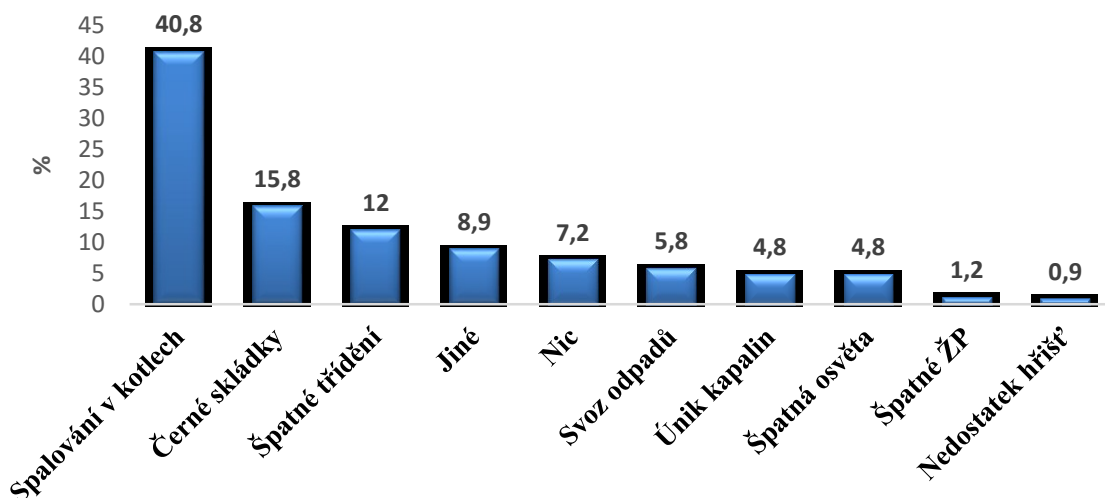
Za největší nedostatek obyvatelé považují dopravní spojení do okolních měst a vesnic (27,9 %) a stavby obecních komunikací (21,4 %). Toto již bylo zjištěno v analytické části a je potřeba tuto problematiku řešit přednostně. Ostatní hodnoty jako nabídka služeb či nedostatek zájmových kroužků občané jako takový problém nevidí. Někteří dále uvádí jako problémové oblasti situaci kolem obchodu či obavy ze zániku tradic.

3. Co se Vám jako první vybaví, když se řekne obec Machová?

Odpovědi na tuto otázku byly různorodé, spousta respondentů ovšem uvedla nejčastěji odpověď „klidná obec“ (12x), „čistá a upravená obec“ (8x), „pěkné prostředí“ (6x) a „domov“ (6x). Všechny uvedené hodnoty považují za velmi pozitivní, a jak už bylo dříve zmíněno, tak Machová je skvělé místo pro život.

4. Co podle Vás nejvíce ohrožuje kvalitu životního prostředí v obci?

Obr. 15. Faktory ohrožující životní prostředí v obci Machová v % (Vlastní zpracování)

Největší problém (40,8 %), se kterým se obec potýká v rámci životního prostředí, je že někteří občané spalují odpad v domácích kotlech. Mezi další patří výskyt černých skládek (15,8 %) či špatné třídění (12 %). Respondenti také vyjádřili svou nespokojenost s velkým výskytem neuklizených psích exkrementů a chybějící sběrný dvůr, který by usnadnil nakládání s odpady.

Respondenti byli také požádáni, aby uvedli návrhy ke zlepšení kvality životního prostředí. Padaly návrhy jako již zmiňovaný vlastní sběrný dvůr (38 %), zápach z komerčního chovu hospodářských zvířat (25,6 %) či více druhů kontejnerů (10,3 %). Další návrhy se týkaly častějšího svozu odpadu či uvedení popelnic na psí exkrementy.

5. U kterého typu odpadu spatřujete největší problémy se shromažďováním, sběrem a tříděním?

Respondenti uvádějí, že největší problémy mají respondenti se shromažďováním nebezpečného odpadu (25,8 %), se tříděním a sběrem plastů (20,3 %) a s objemným odpadem (16,9 %). Tak jako u předchozí otázky se řešilo, jak zlepšit systém nakládání s odpady, také padaly podobné návrhy. Nejvíce by pomohlo zřídit vlastní sběrný dvůr (30 %), více druhů kontejnerů (na žárovky, baterie, objemný odpad) (15,2 %) či častější svoz odpadu (5,6 %).

6. Na kterých místech v obci byste uvítali sběrné nádoby na třídění?

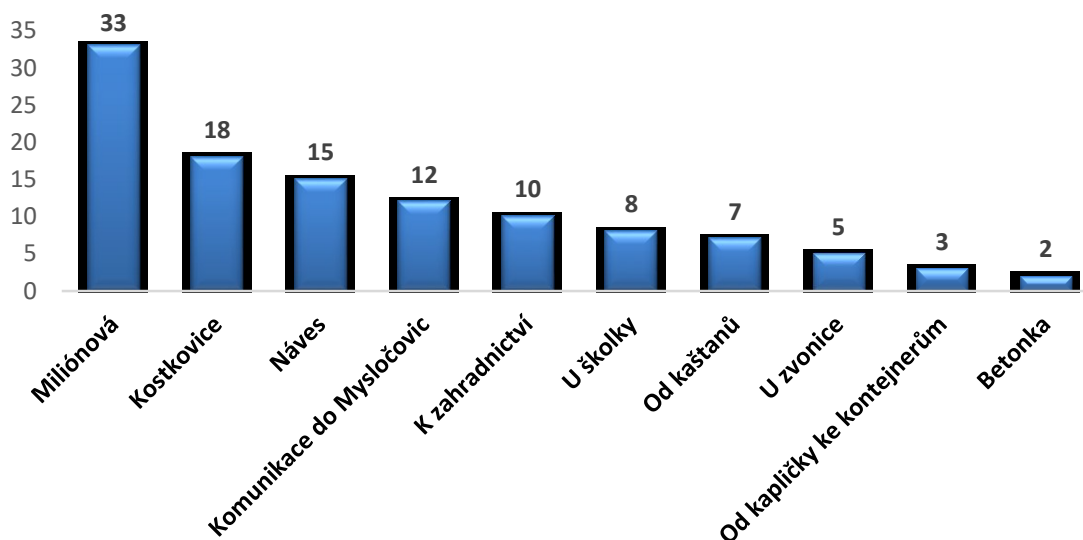
Tato otázka byla položena z důvodu, aby se zjistilo, jestli není problém s nakládáním s odpady v tom, že nejsou umístěny na vhodných místech. Problém by se vyřešil přidáním sběrných nádob na vhodnější místa. Tato teze se nepotvrdila, jelikož 89,9 % sdělilo, že jim současné umístění vyhovuje.

7. Jak jste spokojeni s následujícími oblastmi? (1 = nejlepší, 5 = nejhorší)

V této otázce se jednalo o to, jak jsou lidé spokojeni s oblastmi týkající se širší sortimentu v prodejně zboží, místním pohostinském zařízení, s ordinačními hodinami u praktického lékaře a počtem zájmových kroužků. Na dané kategorie se pohlíželo z hlediska využitelnosti a popularity. Nejméně využívané jsou zájmové kroužky s 62,4 % s průměrným hodnocením 3,31, poté praktického lékaře 53,8 % respondentů nevyužívá a je hodnocen průměrně s hodnotou 3,04, obdobné je to i s místním hostincem, který také 52,7 % nevyužívá a je nejhůř hodnocený se známkou 3,32 a do prodejny zboží chodí nakupovat 80 % respondentů, s tím souvisí i nejlepší hodnocení 1,75.

8. Které úseky místních komunikací by se měly opravit/vybudovat přednostně?

Nejvíce respondentů preferuje přednostně opravit silniční komunikaci „Miliónová“ (33x), „Kostkovice“ (18x) a „Náves“ (15x).

Obr. 16. Pořadí preferencí přednostních oprav/výstavby místních komunikací v obci Machová v roce 2019 (Vlastní zpracování)

9. Jaký máte postoj k následujícím kulturním a společenským akcím?

Tab. 15. Postoj obyvatel k účasti na vybraných kulturních a společenských akcích na území obce Machová v roce 2019 (Vlastní zpracování)

Kulturní akce	Pravidelná účast (v %)	Sporadická účast (v %)	Neúčastním se (v %)
Dýňová strašidylka	59,6	20,5 %	19,9 %
Dětský den	40,2	23,8	36
Rozloučení s prázdninami	37	20,4	42,6
Rej čarodějnic	35,6	25	39,4
Vánoční besídka	27,9	20	52,1
Setkání s občany	25,1	18,6	56,3
Beseda s důchodci	25,1	8,8	66,1
Výtvarné odpoledne, pletení tatarů	23,9	21,5	54,6
Letní kino v červenci	23,5	36,4	39,5
Dětský karneval	19,1	26,5	54,3
Turnaj ve stolním tenise	17,7	15,2	67,1
Zimní tvoření	17	23,3	59,7
Nebe nad Machovou	15,2	26,6	58,2
Silvestr	13,1	14,4	71,9
„Uklidme Česko, uklidme Svět“	7	30,6	62,4

Kulturní akce jsou v obci Machová velmi oblíbené. Nyní jsou všechny téměř zdarma a s tím souvisí problém, že toho využívají i obyvatelé okolních obcí. Mezi nejvíce navštěvované akce patří „Dýňová strašidylka“ (59,6 %), která se uskutečňuje každoročně vždy v říjnu nebo v listopadu. Co se týká sporadické účasti, tak největší hodnotu 36,4 % obsadilo „Letní kino“. Spousta akcí má ale také docela velkou neúčast, a to „Silvestr“ (71,9 %), „Turnaj ve stolním tenise“ (67,1 %), „Beseda s důchodci“ (66,1 %), či „Uklidme Česko, uklidme Svět“ (62,4 %). Další akce jako „Vánoční besídka“, „Setkání s občany“, „Výtvarné odpoledne, pletení tatarů“, „Dětský karneval“, „Zimní tvoření“ a „Nebe nad Machovou“, mají více jak 50ti procentní neúčast, což svědčí o jejich ne moc velké popularitě. Průměrná částka, jakou jsou respondenti, občané obce Machová, přispět na zimní tvoření je 70,- Kč.

10. K jakému účelu by měla sloužit budova sportovního areálu mimo šaten, sociálního zařízení a zázemí pro sportovce?

Jak nejlépe využít současnou budovu sportovního areálu k jiným účelům? O tom měli respondenti jasnou představu. Nejčastěji převažovaly návrhy týkající se restaurace či jiné formě občerstvení (bufet, cukrárna, kavárna...) s 35 %. Dále se jednalo o založení tělocvičny (21,9 %) či bowlingu (9,4 %) a Whirlpool (9,1 %).

11. Postoj k následujícím formám komunikace ze strany obecního úřadu

Tab. 16. Postoj k formám komunikace mezi obecním úřadem a občany (Vlastní zpracování)

Formy komunikace	Upřednostňuji	Zbytečná forma	Nevyužívám
Machovský zpravodaj	95,3 %	1,2 %	3,5 %
Místní rozhlas	83,4 %	8,3 %	8,3 %
Webové stránky obce	76,3 %	1,9 %	21,9 %
Osobní	66,7 %	3,5 %	29,9 %
Setkávání s občany	54,2 %	3,9 %	41,8 %
Facebook	43,6 %	5,4 %	51 %
Schránka na podněty	16,1 %	13,3 %	70,6 %

Mezi nejoblíbenější formu komunikace respondenti považují Machovský zpravodaj (95,3 %), který vychází obvykle dvakrát ročně. Nejvíce zatracovanou formu komunikace občané považují schránku na podněty, kdy ji 13,3 % respondentů považuje za zbytečnou a zároveň ji také 70,6 % nevyužívá. Největší rozpory mezi tím, zdali je respondenti k využívání upřednostňují či nikoli jsou zřejmé u Facebooku, tento jev může být i kvůli rozdílnému věkovému složení respondentů.

12. Uvítali byste možnost podílet se na participativním rozpočtu?

Většina respondentů (76,1 %) by možnost podílet se na participativním rozpočtu uvítala. Jedná se o situaci, kdy obec vyčlení určité procento z výdajů k rozhodování lidem, ti tak získají možnost navrhnout konkrétní investici, jež zlepší život v okolí jejich bydliště, a to každý rok. Pouze 23,9 % respondentů bylo proti, a to hlavně z důvodů, že mají ve své zastupitelstvo důvěru a raději to přenechají na něm nebo mají obavy, aby kvůli tomu nevznikly neshody mezi občany.

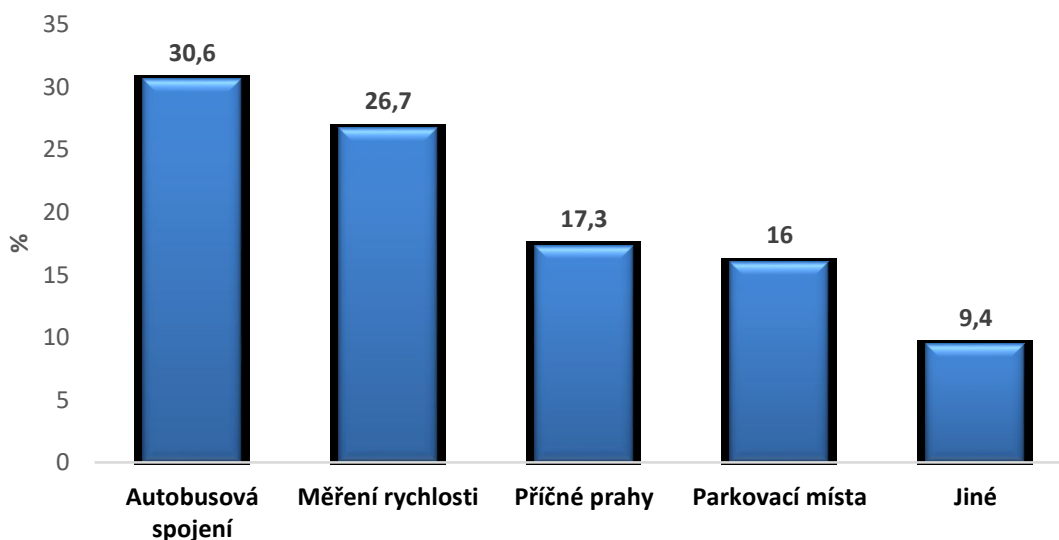
13. Cítíte se v obci bezpečně?

Téměř všichni obyvatelé se cítí v obci Machová bezpečně (95,5 %), což je neuvěřitelně pozitivní, a souvisí to i s předchozími odpověďmi, že obec Machová je bezpečné a klidné místo pro život. Pouze 4,5 % obyvatel bezpečnost necítí hlavně z důvodů jako je strach z volně pobýhajících psů či krádeží.

14. Uvítali byste bezpečnostní kamery na vybraných místech?

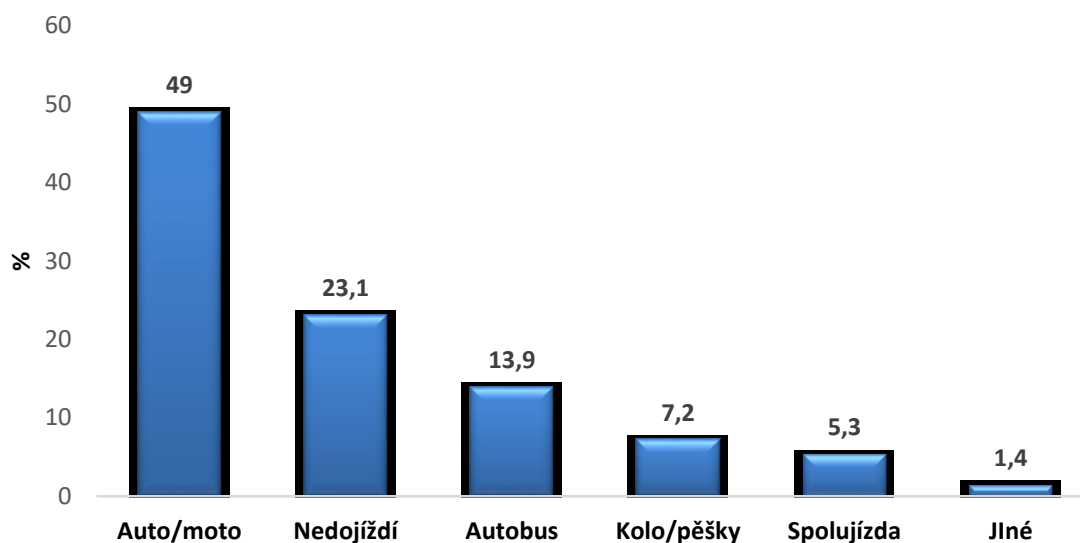
Odpověď na tuto otázku respondenti viděli velmi rozdílně. I když odpověď „ne“ má největší poměr (37,4 %), tak zase 32,2 % respondentů by je uvítalo a 29,9 % obyvatelů neví. Kvůli tomuto výsledku by rozhodnutí o umístění mělo záležet na vedení obce.

15. Které dopravní problémy by se měly v obci přednostně řešit v roce 2019?

Obr. 17. Pořadí podílu preferencí přednostních řešení dopravních problémů v obci Machová v roce 2019 (Vlastní zpracování)

Dopravní problémy jsou v obci Machová jedny z největších. Proto se musí co nejdříve vyřešit. Respondenti by nejdříve chtěli vyřešit nevyhovující autobusová spojení mezi Machovou a okolními obcemi (30,6 %) a vyřešit problémy s měřením rychlosti automobilů (26,7 %).

16. Jakým způsobem nejčastěji dojíždíte do zaměstnání?

Obr. 18. Pořadí podílu způsoby dopravy do zaměstnání (Vlastní zpracování)

Občané obce Machová se nejčastěji dopravují do zaměstnání pomocí osobního automobilu či motocyklu (49 %). O tom, že autobusovou dopravu využívá pouze 13,9 %, vypovídají problémy s nedostatečným množstvím spojů. 23,1 % respondentů vůbec nedojíždí, což značí vysoký podíl respondentů v důchodovém věku.

17. Jakým způsobem, jak často a kam se dopravujete k praktickému lékaři?*Tab. 17. Výsledky týkající se způsobu, četnosti a umístění praktického lékaře respondentů (Vlastní zpracování)*

Způsob	Četnost	Jak často	Četnost	Kam	Četnost
Osobní automobil	135	Dle potřeby	25	Otrokovice	81
Autobus	25	1-2x/rok	39	Zlín	72
Pěšky	24	1-2x/měsíc	38	Tlumačov	25
Kolo	2	1x/týden	9	Machová	23
		4x ročně	6	Malenovice	11
				Kroměříž	2
				Brno	1

Respondenti se nejčastěji k praktickému lékaři dopravují osobním automobilem, to má blízkou souvislost s nedostatečným množstvím spojení autobusové veřejné dopravy. To, jak často se velmi liší dle věkového složení, ale jelikož je nejpočetnější kategorie respondentů ve věkových rozmezích 35-49 let a 65 let a více, tak jedna skupina nejčastěji dojíždí 1-2x za rok (39 respondentů) a druhá skupina dojíždí k lékaři 1-2x za měsíc (38 respondentů). Největší množství občanů dojíždí do blízkých Otrokovic (81x) a Zlína (72x), kde jsou obecně velké koncentrace praktických lékařů.

18. Využíváte rozvoz obědů?

Většina respondentů rozvoz obědů vůbec nevyužívá (94,4 %), což znamená, že není významné se touto problematikou zabývat. Pokud někteří využívají (4 %), tak se jedná o dodavatele jak Doot Hulín či restauraci Březolupy.

19. Měli byste zájem o zajištění jednotného dodavatele obědů?

S přechází otázkou je spojené i zjištění, zdali by byl zájem zajistit jednotného dodavatele obědů. S touto variantou souhlasí pouze 14,5 % respondentů.

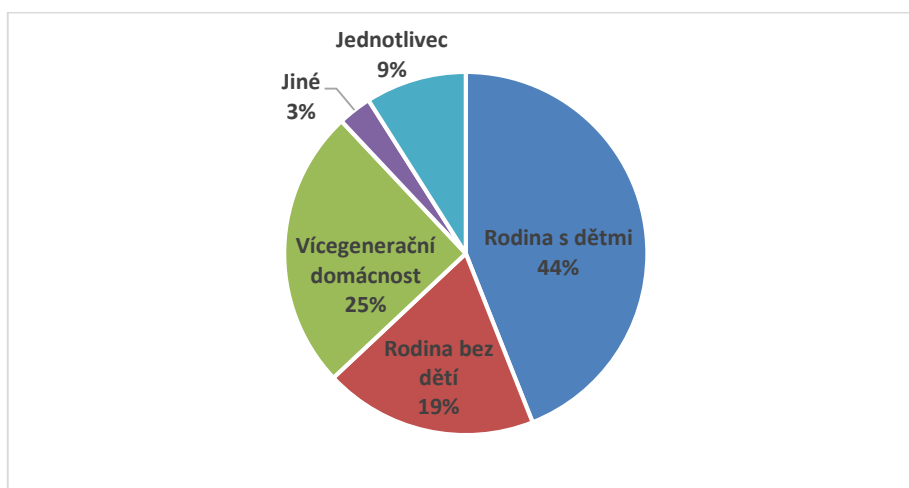
20. Měli byste zájem o založení Klubu seniorů s podporou obce? + 21. Pokud by vznikl klub seniorů, zapojili byste se do organizace jeho aktivit?

Pro založení Klubu seniorů hlasovalo pro pouze 20 % respondentů, přičemž pro 71,2 % tato otázka nebyla aktuální. Pokud by daný klub vznikl, tak pouze 20,1 % respondentů by se zapojilo do aktivit spojené s Klubem seniorů.

22. Měla byste zájem o založení Klubu maminek?

Nejpočetnější odpověď byla záporná, tudíž 71,5 % o založení klubu zájem nejeví. Z toho vyplývá, že moc velký smysl jej zakládat nemá.

23. Jaké je Vaše složení domácnosti?

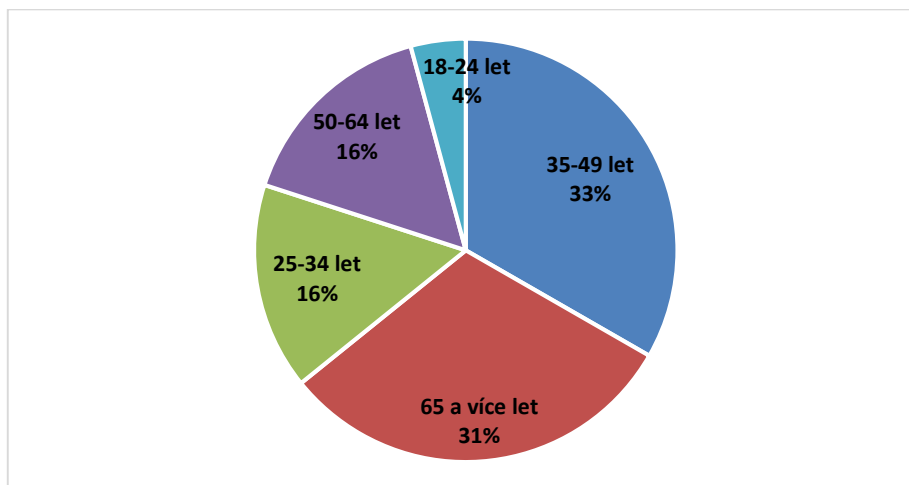
Obr. 19. Rozdělení složení domácnosti respondentů v procentech (vlastní zpracování)

Největší podíl tvoří rodiny s dětmi (44 %), s tím jsou spojené předešlé odpovědi, jelikož lidé vnímají život v obci Machová za bezpečný a klidný, tudíž vhodný přesně pro nejpočetnější kategorii. Následuje vícegenerační složení domácnosti s 25 % a rodiny bez dětí s 19 %.

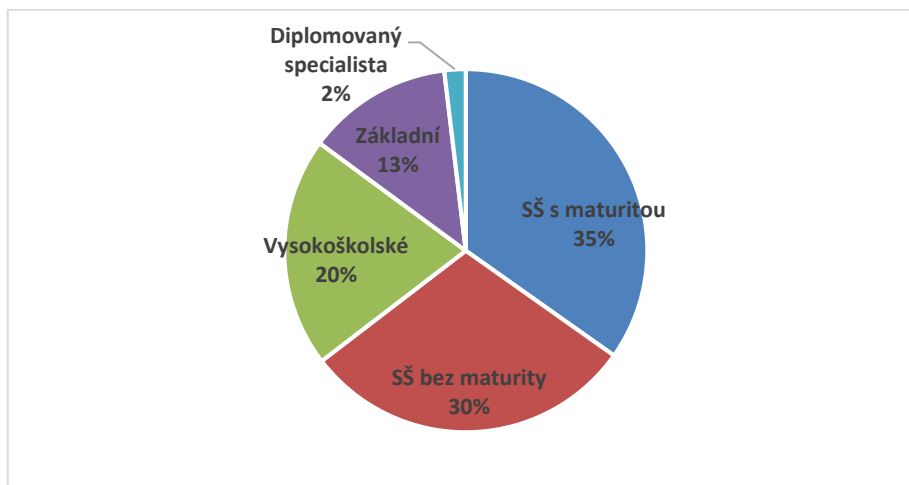
Rozdělení respondentů dle hledisek:

Nejvíce odpovídaly ženy s 54,6 % a mužů bylo přesně 45,4 %.

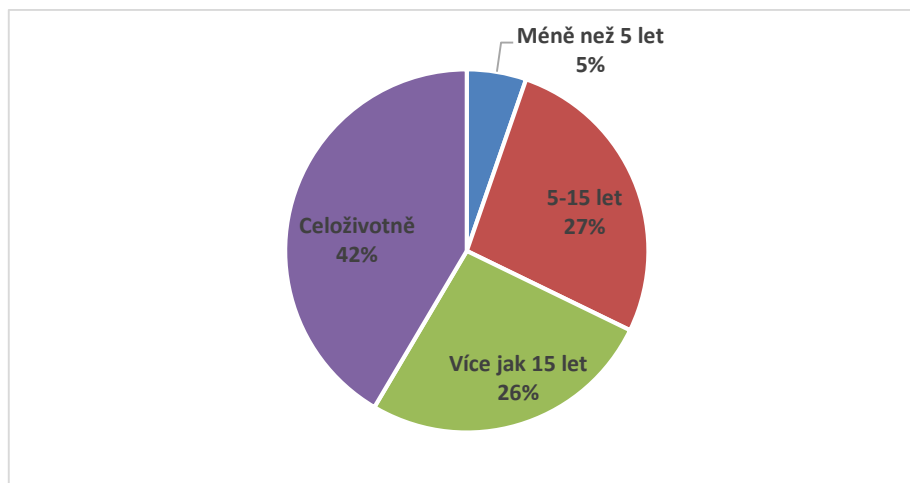
Obr. 20. Věkové rozdělení respondentů (Vlastní zpracování)

Nejpočetnější skupina respondentů byla ve věku 35-49 let (33 %) a 65 a více let (31 %). Nejméně bylo respondentů ve věku 18-24 let. Věkové rozložení koresponduje s odpověďmi na různé druhy otázek.

Obr. 21. Rozdělení respondentů podle míry jejich nejvyššího dosaženého vzdělání (vlastní zpracování)

Co se týká nejvyššího dosaženého vzdělání, tak nejvíce odpovídali lidé se středoškolským vzděláním zakončeným maturitní zkouškou (35 %), následovali středoškolsky vzdělaní lidé bez maturity (30 %) a nejméně zastoupenou kategorií byli diplomovaní specialisté (2 %).

Obr. 22. Podíl obyvatel rozdělen dle toho, jak dlouho v obci Machová žijí (vlastní zpracování)

Největší zastoupení respondentů v obci žije celoživotně (42 %) či více jak 15 let (26 %).

6.1 SHRNU TÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ S OBYVATELI

Klíčové problémové oblasti se týkaly hlavně dopravní infrastruktury. Největší problémy respondenti spatřují v závadném stavu některých silničních komunikací (Miliónová, náves) a v nedostatečném množství dopravních spojení. Za největší přednosti života v obci Machová obyvatelé považují klidné prostředí a pocit bezpečí. Naopak za největší nedostatky občané považují nedostatek spojení veřejné dopravy a stavy místních komunikací. Co se týká životního prostředí, tak za nejproblémovější oblast je považováno spalování odpadu v domácích kotlech. Respondenti by uvítali vybudování nového sběrného dvora. Nejvíce se respondenti účastní kulturní akce „Dýňová strašidylky“ a nejméně „Uklidme Česko, uklidme Svět“. Pro komunikaci mezi vedením obce a obyvateli respondenti nejvíce upřednostňují Machovský zpravodaj a nejméně využívají schránku na podněty. 76,1 % respondentů by uvítalo podílet se na participativním rozpočtu obce, kdy by rozhodovali o umístění části finančních prostředků z rozpočtu. Téměř všichni obyvatelé se cítí v obci bezpečně. Většina respondentů rozvoz obědů vůbec nevyužívá a pouze 14,5 % by mělo zájem o zajištění jednotného dodavatele obědů. Nejčastějším počtem respondentů byly osoby žijící v rodině s dětmi, ve věkové kategorii 35-49 let, s ukončeným úplným středoškolským vzděláním žijící v obci po celý život.

7 ANALÝZA POMOCÍ PROVEDENÝCH ROZHovorŮ

Analýza pomocí rozhovorů nejčastěji probíhala nestandardizovanou formou. Nejčastěji se jednalo o rozhovory se starostou obce, ale také s účetní a místostarostou. Rozhovory pomohly při doplňování detailních informací do socioekonomické analýzy obce Machová. Rozhovory s vedením obce probíhaly v období leden až květen 2019.

Pro doplňkové informace byly zvoleny telefonické rozhovory s příslušnými institucemi. Pro získání informací o nezaměstnanosti se jednalo o rozhovory se zaměstnancem Úřadu práce České republiky ve Zlíně. Dále se jednalo o telefonní rozhovory se zaměstnanci sociálního odboru Zlínského kraje, vedením společnosti Zemet, s. r. o. či s majitelem prodejny potravin Machová.

7.1 Shrnutí provedených rozhovorů

Vedení obce poskytovalo v rámci provedených rozhovorů nejčastěji informací interního charakteru, které nebyly volně přístupné. Zaměstnanec úřadu práce poskytl informace týkající se nezaměstnanosti v obci Machová a podílu nezaměstnanosti za okres Zlín a Zlínský kraj. Sociální odbor zase poskytl informaci týkající se využitelnosti terénních sociálních služeb. Vedení společnosti Zemet, s. r. o. pomohlo s analýzou využitelnosti zemědělského půdního fondu v obci Machová. Také majitel prodejny potravin v obci Machová poskytl informace o výměře a cenách vybraných potravin.

8 SWOT ANALÝZA

Následující SWOT analýza, tedy analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb je rozdělena dle specifických oblastí rozvoje.

ÚZEMÍ

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - dobrá geografická poloha vůči významným obcím (Zlín, Otrokovice) - dostupnost dálnice - klidné prostředí - nízká úroveň obecné kriminality 	<ul style="list-style-type: none"> - malá rozloha obce pro větší rozvoj a výstavbu nových domů - problémy s dostupností do blízkých obcí
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - využití rozsáhlých lesních ploch pro rozvoj cestovního ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> - úpadek kvality okolních velkých měst a obcí - nárůst kriminality - zhoršení stavu dálniční sítě

OBYVATELSTVO, BYDLENÍ A OBČANSKÁ VYBAVENOST

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - vysoká kvalita života vhodná pro všechny typy rodin, hlavně pro rodiny s dětmi - odpovídající počet kulturních a společenských akcí - víceúčelové sportovní hřiště - prosperující mateřská škola - intenzivní spolková činnost - dlouhodobý zájem obyvatel o život v obci - pokračující vzestupný trend kladného migračního salda 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatek sociálních a zdravotnických služeb - neexistence základní školy - neexistence sociálního bydlení - nízká míra využití sportovního areálu - nízká úroveň občanské vybavenosti obce vedoucí k nutnosti dojížděky za osobními komerčními a zdravotnickými službami do jiných obcí, především pak Zlína a Otrokovic - špatná situace kolem prodejny potravin a pohostinského zařízení
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - rostoucí zájem o výstavbu individuální rodinné zástavby v důsledku pokračující suburbanizace - aktivní přístup vedení obce k rozvoji služeb - využití dobrého jména obce vzrůstající migraci - využití dotací z Evropské unie 	<ul style="list-style-type: none"> - neschopnost přizpůsobit se demografickému stárnutí obyvatelstva - zhoršení kvality života v obci - pokles obyvatelstva v dlouhodobém horizontu - nebezpečí užívání návykových látek - omezená podpora státu (kraje) ve vztahu k sociálnímu bydlení - změna územního plánu kraje

HOSPODÁŘSTVÍ

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - přítomnost výrobních areálů malých a středních firem 	<ul style="list-style-type: none"> - omezený počet pracovních příležitostí vedoucí k dojížděcí za prací do okolních obcí, zejména do Zlína a Otrokovic - nevyužití brownfields - nízká úroveň občanské vybavenosti - nízká atraktivita pro cestovní ruch
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - vytvoření nástrojů na podporu podnikání - pokračující hospodářský rozvoj Zlína a Otrokovic v návaznosti na globální trendy - rozvoj podnikání v důsledku podpory z EU a MPO ČR - rozvoj atraktivity v důsledku následné výstavby D49 a D55 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyužití potenciálu k ekonomickému růstu - odchod velkých zaměstnavatelů - legislativní omezení podnikání - neodpovídající reakce podnikatelských subjektů na změny v požadavcích trhu

INFRASTRUKTURA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - blízké místo pro napojení na dálniční síť - napojení na obecní vodovodní řad - technická infrastruktura pokrývající celou obec Machová 	<ul style="list-style-type: none"> - problémy parkování na nevhodných místech (chodník apod.) - nedostatek parkovacích míst - závadný stav pěších komunikací - závadný stav silničních komunikací (Milionová, kostkovice, náves atd.) - nedodržování povolené rychlosti motorových vozidel na místních komunikacích - nevyhovující stav nadzemních rozvodů elektrické sítě - nedostatečné množství spojů veřejné autobusové dopravy do jiných obcí, především do Zlína a Otrokovic
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - zlepšování dopravní dostupnosti do okolních obcí - zvýšení investic zaměřených na rekonstrukce obecních komunikací - vyřešení problémů s dopravou - zlepšování cyklistické dopravy 	<ul style="list-style-type: none"> - omezení spojů veřejné autobusové dopravy ze strany krajského koordinátora dopravy - neschopnost zajistit finanční prostředky na opravy komunikací

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - velká kvalita životního prostředí - čistota ovzduší - nízká úroveň hluku z dopravy - veřejná kanalizace s čističkou odpadních vod - vysoký podíl zalesněných ploch 	<ul style="list-style-type: none"> - spalování směsného odpadu v domácích kotlech na tuhá paliva - existence nepovolených černých skládek komunálního odpadu - nesprávné třídění odpadů domácnostmi - přítomnost psích výkalů ve veřejných prostranstvích obce - neexistence sběrného dvora - zápach z komerčního chovu hospodářských zvířat
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - využití dobrého životního prostředí pro rozvoj cestovního ruchu - legislativní a finanční veřejná podpora ochrany životního prostředí - vzdělávání a reklamní kampaně k ochraně životního prostředí ve školství a médiích 	<ul style="list-style-type: none"> - přetrvávající lhostejnost k ochraně životního prostředí - zvýšení exhalací díky vyšší intenzitě provozu na D55 a výroby z průmyslových podniků v Otrokovicích - znečištění podzemních vod díky chemickým postřikům zemědělských plodin - snížení hladiny podzemních vod díky přetrvávajícímu zemědělskému a následně sociálně-ekonomickému suchu - zvýšení alergujících podnětů díky zastoupení pylu v ovzduší při květu vybraných zemědělských plodin (např. brukev řepka)

SPRÁVA OBCE

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - nízká zadluženost - pozitivní vnímání vedení obce Machová - značná důvěra občanů v zastupitelstvo obce - aktivní přístup obce k realizaci rozvojových projektů 	<ul style="list-style-type: none"> - nízká technická kvalita šíření hlasového signálu obecního rozhlasu
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - využití externích zdrojů financování pro rozvoj - změna rozpočtového určení daní - podpora elektronizace veřejné správy 	<ul style="list-style-type: none"> - změny v legislativě týkající se řízení obce - změny dotačních zdrojů - změna rozpočtového určení daní - omezené veřejné zdroje z rozpočtu státu a kraje v závislosti na vývoji ekonomiky a politických priorit na národní a krajské úrovni

9 NÁVRHOVÁ ČÁST

Návrhová část obsahuje informace týkající se strategické vize, cílů a návrhu jejich opatření a plán rozvojových aktivit.

9.1 Strategická vize

Obec Machová je v roce 2025 atraktivní místo pro život s odpovídající nabídkou sociálních služeb, a s velkým množstvím aktivit pro trávení volného času. Je to oblast, s velkým zastoupením soukromého podnikání. Neustále si buduje dobrou image obce. Je to obec konkurenceschopná, která nabízí svým obyvatelům vysokou kvalitu života. Podporuje všechny projekty a aktivity posilující vývoj obce.

9.2 Cíle a návrhy jejich opatření

Pilíř I: ÚZEMÍ

Cíl	Opatření
1. Usilovat o využití větrného podnebí pro výstavbu větrné elektrárny pro výrobu elektrické energie	1.1 Pořízení malých větrných elektráren
2. Snažit se vyřešit problémy s dostupností do blízkých obcí	2.1 Podání žádosti o zajištění více spojů veřejné autobusové dopravy

Pilíř II: OBYVATELSTVO, BYDLENÍ A OBČANSKÁ VYBAVENOST

Cíl	Opatření
3. Napomáhat ke zvýšení kvality služeb	3.1 Nákup obecního vozidla pro společnou dopravu k lékaři
4. Realizovat podporu kultury a sportovních aktivit	4.1 Sportovní areál využít i k dalším účelům – nové občerstvovací zařízení, herna
5. Iniciovat zkvalitnění a zvětšení sortimentu v prodejně a v pohostinném zařízení	5.1 Zajistit lepší dodavatele zboží v prodejně 5.2 Vybudovat nové pohostinské zařízení s větším spektrem nabídek občerstvení

Pilíř III: HOSPODÁŘSTVÍ

Cíl	Opatření
6. Podněcovat lepší podnikatelské prostředí	6.1 Využít stávající brownfieldy k přeměně na výrobní jednotky
7. Usilovat o lepší atraktivitu obce ve spojení s cestovním ruchem	7.1 Zařídit lepší podmínky pro turisty a cyklisty

Pilíř IV: INFRASTRUKTURA

Cíl	Opatření
8. Iniciovat výstavbu cyklistické stezky	8.1 Vystavit novou cyklostezku směrem do Mysločovic
9. Zlepšovat kvalitu dopravní infrastruktury	9.1 Pořízení radarů na měření rychlosti se záznamovým kamerovým systémem 9.2 Oprava silniční komunikace „Milionová“ 9.3 Zřízení nových parkovacích míst 9.4 Zrekonstruovat nadzemní rozvody elektrické sítě

Pilíř V: ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Cíl	Opatření
10. Usilovat o zřízení sběrného dvora	10.1 Vybudovat vlastní sběrný dvůr
11. Snažit se zlepšit situaci spojenou s nakládáním s odpady	11.1 Zavedení zákazu spalování směsného odpadu v domácích kotlech na tuhá paliva 11.2 Udělat osvětu o správném nakládání s odpady
12. Iniciovat zlepšení situace týkající se výskytu psích výkalů v obci	12.1 Zřízení košů po obci s odpadkovými sáčky zdarma na psí výkaly

Pilíř VI: SPRÁVA OBCE

Cíl	Opatření
13. Realizovat zavedení nových forem komunikací mezi občany a vedením obce	13.1 Zavedení nových forem komunikace mezi občany a obecním úřadem (SMS, e-mail)
14. Podněcovat v obyvatelích zájem o rozhodování využití části finančních prostředků z veřejného rozpočtu	14.1 Zavedení participativního rozpočtu

10 ROZVOJOVÉ AKTIVITY

Rozvojové aktivity představují seznam konkrétních činností a projektů, které vedou k naplnění definovaných strategických opatření obce Machová. Aktivity jsou rozděleny podle důležitosti, zdali je prioritou řešení nízká, střední či vysoká. Priorita byla přiřčena v návaznosti na výsledky dotazníkového šetření a rozhovorů se starostou. Z toho taky bylo označeno období, ve kterém by se měl problém vyřešit.

Přednostně by měly být řešeny oblasti s vysokou důležitostí. Obec by se měla zaměřit zejména na opravu místní komunikace „Miliónová“ a pokusit se vyjednat více spojů veřejné autobusové dopravy.

SWOT analýza pomohla rozdělit rozvojové aktivity do tematických oblastí korespondujících se socioekonomickou analýzou obce. Byla zde snaha vyřešit problémy týkajících se slabých stránek, posílit silné stránky, podnítit rozvoj příležitostí a omezit a minimalizovat hrozby.

Název aktivity	Priorita	Termíny	Odpovědnost	Náklady (v tis. Kč)	Zdroje financování
1.1 Pořízení malých větrných elektráren	nízká	2023+	Starosta	26.385,- Kč/kus	80 % dotace, obec
2.1 Podání žádosti o zajištění více spojů veřejné autobusové dopravy	vysoká	2020+	Starosta	0	
3.1 Nákup obecního vozidla pro společnou dopravu k lékařům	vysoká	2020	Zastupitelstvo	100	Obec
4.1 Sportovní areál využít i k dalším účelům – nové občerstvovací zařízení, herna	vysoká	2019-2021	Starosta	500	Obec
5.1 Zajistit lepší dodavatele zboží v prodejně	střední	2020+	Starosta	0	
5.2 Vybudovat nové pohostinné zařízení s větším spektrem nabídek občerstvení	střední	2021-2025	Starosta	5 000	Obec
6.1 Využít stávající brownfield k přeměně na výrobní jednotky	vysoká	2020-2025	Starosta	10 000	50 % dotace, obec
7.1 Zařídit lepší podmínky pro turisty a cyklisty	vysoká	2020+	Starosta	1 000	40 % dotace, obec
8.1 Vystavit novou cyklostezku směrem do Mysločovic	vysoká	2024-2026	Starosta	10 000	90 % dotace, obec
9.1 Pořízení radarů na měření rychlosti se záznamovým kamerovým systémem	vysoká	2020	Starosta	1 450	Obec
9.2 Oprava silničních komunikace „Miliónová“	vysoká	2021	Starosta	8 000	90 % dotace, obec
9.3 Zřízení nových parkovacích míst	střední	2022+	Starosta	3 000	80 % dotace, obec
9.4 Zrekonstruovat nadzemní rozvody elektrické sítě	střední	2022	Starosta	600	Obec
10.1 Vybudovat vlastní sběrný dvůr	vysoká	2021-2023	Zastupitelstvo	7 000	70 % dotace, obec
11.1 Zavedení zákazu spalování směsného odpadu v domácích kotlech na tuhá paliva	vysoká	2020	Starosta	0	
11.3 Udělat osvětu o správném nakládání s odpady	vysoká	průběžně	Starosta	0	
12.1 Zřízení košů po obci s odpadkovými sáčky zdarma na psí výkaly	vysoká	2020	Starosta	2.771,- Kč/kus	Obec
13.1 Zavedení nových forem komunikací mezi občany a obecním úřadem (SMS, e-mail)	střední	2020	Starosta	0	
14.1 Zavedení participativního rozpočtu	střední	2021	Starosta	0	

ZÁVĚR

Cílem předložené bakalářské bylo vytvořit strategický dokument Program rozvoje obce Machová na období 2019-2025, a lze konstatovat, že tento cíl byl naplněn. Návrh strategického dokumentu byl vytvořen na základě výsledků situační analýzy, která se zaměřovala zejména na socioekonomický profil obce a spokojenost obyvatel města s jednotlivými faktory ovlivňujícími kvalitu života v obci. Pro analýzu spokojenosti obyvatel bylo využito dotazníkové šetření prostřednictvím písemného dotazníku. Z výsledků analýz vyplývá, že mezi hlavní silné stránky obce patří klidné prostředí a vysoká kvalita života. Za slabé stránky jsou považovány problémy s dostupností do okolních obcí a závadný stav silničních komunikací, zejména v oblasti „Miliónová“ a „Kostkovice“. Na základě podrobné analýzy byla následně definována strategická vize, strategické cíle a navrženy opatření ke zlepšení současného stavu. Jednotlivá opatření byla dále zakomponována do konkrétních rozvojových aktivit. Každá aktivita byla zhodnocena z hlediska priority (nízká, střední, vysoká), byl stanoven předpokládaný termín realizace, personální odpovědnost a vyčísleny předpokládané náklady spojené s realizací těchto aktivit. Nezbytnou součástí plánu rozvojových aktivit bylo také stanovení předpokládaných zdrojů financování s ohledem na možnosti interních a externích zdrojů financování.

Hlavním přínosem bakalářské práce je zejména to, že se prostřednictvím dostupných primárních a sekundárních zdrojů podařilo nejen definovat hlavní problémové oblasti rozvoje obce, ale také určit hlavní pozitiva a silné stránky, které přináší obci Machová konkurenční výhodu pro různé cílové skupiny obce. Relativně vysoká návratnost dotazníkového šetření také potvrdila zájem občanů řešit klíčové otázky rozvoje obce a podílet se na zlepšování kvality života v obci, což je hlavním předpokladem pro další rozvoj obce. Kvalitně vytvořené programy rozvoje, postavené na znalosti prostředí, názoru obyvatel a zejména jejich podpoře, obcím napomáhají ke zdravému rozvoji, větší konkurenceschopnosti a oblibě jak mezi stávajícími obyvateli, tak mezi potenciálními obyvateli, kteří hledají vhodné místo pro život, práci, zábavu. Všechny zjištěné výsledky jsou pro obec a její vedení přínosné a mohou sloužit jako kvalitní podklad pro dlouhodobé plány i krátkodobé taktické úkoly. V návaznosti na předložený program rozvoje obce je nutné naplnění klíčových aktivit každoročně vyhodnocovat a přizpůsobovat každoroční inovací a přípravou akčních plánů. Vzhledem k nařízení GDPR se v některých oblastech vyskytoval problém se získáváním citlivých dat. Tato práce by se dala dále rozvíjet při tvorbě diplomové práce. Vhodnější by ovšem bylo zvolit větší území, například obec s rozšířenou působností či místní akční skupinu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literární zdroje:

- ANON., 2015. *Evropská veřejná správa*, Praha: Univerzita Jana Amose Komenského.
- BERNARD, Josef, 2011. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 236 s. Studie. ISBN 978-80-7419-069-8.
- BINEK, Jan a Iva GALVASOVÁ, 2011. *Rozvojový interaktivní audit*. Brno: GaREP, 148 s. ISBN 978-80-904308-9-1.
- BINEK, Jan, 2011. *Obce a regiony pro podnikatele; Podnikatelé pro obce a regiony*. Brno: GaREP, 58 s. ISBN 978-80-905139-0-7.
- BLAŠKO, Michal, 2017. *Role komunitních plánů v rozvoji regionů v evropském kontextu*. Opava: Slezská univerzita v Opavě, 114 s. ISBN 978-80-7510-255-3.
- BRYSON, M. John, 2011. *Strategic Planning for Public and Nonprofit Organizations: A Guide to Strengthening and Sustaining Organizational Achievement*. 4th ed. San Francisco: Jossey-Bass.
- ČEPELKA, Oldřich, Kateřina ELIÁŠOVÁ a Tomáš CHMELA, et al., 2015. *Veřejná správa a místní akční skupiny: studie k rozvoji venkova*. Zlín: Sdružení místních samospráv ČR, ISBN 978-80-270-3661-5.
- ČMEJREK, Jaroslav, 2008. *Obce a regiony*. Praha: Alfa Nakladatelství, 165 s. ISBN 978-80-87197-00-4.
- DUŠEK, Jiří, 2017. *Ekonomické, finanční a právní perspektivy rozvoje regionů*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií z.ú., 165 s. ISBN 978-80-7556-019-3.
- FOTR, Jiří et al., 2012. *Tvorba strategie a strategické plánování*. Praha: Grada, 384 s. ISBN 978-80-247-3985-4.
- HAVLAN, Petr a Jan JANEČEK, 2013. *Majetek územních samosprávných celků v teorii a praxi*. Praha: Linde Praha, 343 s. ISBN 978-80-7201-899-4.
- HENDRYCH, Dušan, 2016. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání. Praha: C. H. Beck, 570 s. ISBN 978-80-7400-624-1.
- HRABÁNKOVÁ, Magdalena, 2011. *Faktory regionálního rozvoje a jejich vliv na sociálně-ekonomický potenciál regionu: vědecká monografie*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 111 s. ISBN 978-80-7204-752-9.

- HRADIL, Petr, 2013. *Právo pro gymnázia, obchodní akademie a střední odborné školy: podle právního stavu k 1. 1. 2013: s předpisy účinnými k 1. 1. 2014: nový občanský zákoník, zákon o obchodních korporacích*. Valašské Klobouky: P. Hradil, 416 s. ISBN 978-80-260-5004-9.
- KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava a Zuzana KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ, 2008. *Region a regionální vědy: (vybrané sociální, kulturní a environmentální aspekty)*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 77 s. ISBN 978-80-7408-009-8.
- KÁŇA, Pavel, 2010. *Základy veřejné správy: vybrané kapitoly veřejné správy pro studium žáků středních škol*. 3., aktualiz. vyd. Ostrava: Montanex, 352 s. ISBN 978-80-7225-319-7.
- KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ, Zuzana, 2014. *Partnerství v rozvoji obcí, měst a regionů*. Praha: Auditorium, 233 s. ISBN 978-80-87284-44-5.
- KOUDELKA, Zdeněk, 2007. *Samospráva*. Praha: Linde, 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5.
- MAIER, Karel, 2012. *Udržitelný rozvoj území*. Praha: Grada, 2012, 253 s. ISBN 978-80-247-4198-7.
- MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2015. *Abeceda fondů EU 2014-2020*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 39 s. ISBN 978-80-7538-013-5.
- PAVLÍK, Marek, 2014. *Jak úspěšně řídit obec a region: cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada, 160 s. ISBN 978-80-247-5256-3.
- PEKOVÁ, Jitka, 2011. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada 280 s. ISBN 978-80-247-5608-0.
- PRŮCHA, Petr, 2014. *Veřejná správa a správní právo*. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva, 303 s. ISBN 978-80-86775-29-6.
- RADVAN, Michal, 2012. *Místní daně*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 243 s. ISBN 978-80-7357-932-6.
- TOMANCOVÁ, Jaroslava, Jan OBROVSKÝ a Antonín BRTOUN, 2009. *Veřejná správa a finance*. Brno: Albert, 164 s. ISBN 978-80-7326-162-7.
- TOTH, Petr, 2014. *Ekonomické aktivity obcí a měst*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 127 s. ISBN 978-80-7380-491-6.

WOKOUN, René, 2008. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

ZAHRADNÍK, Petr, 2017. *Kohezní politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 614 s. ISBN 978-80-7400-527-5.

ZELINA, Ladislav. *Obec Machová 1397-1997*. 1997

Internetové zdroje:

ARES: Administrativní registr ekonomických subjektů [online], ©2019. [cit. 2019-05-05].

Dostupné z: https://www.info.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz

Český statistický úřad: Veřejná databáze [online], ©2019. [cit. 2019-05-05]. Dostupné z:

<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/>

Firmy.cz [online], ©2019. [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: www.firmy.cz

Google Maps [online], ©2019. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <https://www.google.cz/maps/>

Growth from Knowledge [online], ©2019. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z:

<https://www.gfk.com/cz/>

IDOS: Jízdní řády [online], ©2019. [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://jizdnirady.idnes.cz/autobusy/spojeni/#nextanchor>

Mapa kriminality [online], ©2019. [cit. 2019-05-12]. Dostupné z: <http://www.mapakriminality.cz/>

Mapy sociálních služeb: Zlínský kraj [online], ©2019. [cit. 2019-05-05]. Dostupné z:

<https://www.kr-zlinsky.cz/mapy-socialnich-sluzeb-cl-4287.html>

Metodická podpora regionálního rozvoje [online], ©2019. [cit. 2019-05-05]. Dostupné z:

<http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/148.html>

Moravská vodárenská [online], ©2019. [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.smv.cz/>

Obec Machová [online], ©2019. [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <http://www.obecmachova.cz/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ARES	Administrativní registr ekonomických subjektů
ČSÚ	Český statistický úřad
FO	Fyzická osoba
Ha	Hektar
IDOS	Integrovaný dopravní systém
KD	Kulturní dům
MK ČR	Ministerstvo kultury České republiky
MŽP ČR	Ministerstvo životního prostředí České republiky
o.p.s.	Obecně prospěšná společnost
OÚ	Obecní úřad
PO	Právnícká osoba
SFŽP	Státní fond životního prostředí
VaK	Vodovody a kanalizace
VŠ	Vysoká škola
VŠ	Vysoká škola
VŠ	Vysoká škola
z.s.	Zapsaný spolek
ZK	Zlínský kraj

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1. Hlavní faktory působící na rozvoj obcí (Vlastní zpracování dle Binek, Galvasová a kol., 2011, s. 14) .....</i>	18
<i>Obr. 2. Rozdělení veřejné správy (Vlastní zpracování) .....</i>	20
<i>Obr. 3. Fáze rozpočtového procesu (Vlastní zpracování dle Pekové, 2011, s. 408) ..</i>	26
<i>Obr. 4. Vývoj počtu obyvatel obce Machová v období let 2014-2019 (Vlastní zpracování dle ČSÚ ©2019) .....</i>	34
<i>Obr. 5. Vývoj počtu obyvatel v letech 1834 až 2019 (Vlastní zpracování dle ČSÚ ©2019, Zelina, 1997) .....</i>	35
<i>Obr. 6. Vývoj migračního salda a přirozené měny obyvatelstva v obci Machová za období 2011 až 2017(Vlastní zpracování dle ČSÚ ©2019) .....</i>	36
<i>Obr. 7. Populační pyramida obyvatelstva rozdělena dle věkových kategorií a pohlaví k 31. 12. 2017. (Vlastní zpracování dle ČSÚ ©2019) .....</i>	37
<i>Obr. 8. Základní charakteristika rozpočtu obce Machová za období 2014-2018 v tis. Kč. (Vlastní zpracování dle údajů obce Machová ©2019) .....</i>	51
<i>Obr. 9. Výše a struktura příjmů obce Machová za období 2014-2018 v tis. Kč. (Vlastní zpracování dle údajů obce Machová) .....</i>	51
<i>Obr. 10. Struktura daňových příjmů rozpočtu obce Machová za období 2014-2018 v tis. Kč (Vlastní zpracování dle údajů obce Machová) .....</i>	52
<i>Obr. 11. Výše a struktura výdajů rozpočtu obce Machová za období 2014-2018 v tis. Kč (Vlastní zpracování na základě údajů obce Machová) .....</i>	52
<i>Obr. 12. Stav dlouhodobých bankovních úvěrů obce Machová za sledované období 2014-2018 v tis. Kč (Vlastní zpracování na základě údajů obce Machová) .....</i>	53
<i>Obr. 13. Největší přednosti obce Machová v % (Vlastní zpracování) .....</i>	55
<i>Obr. 14. Největší nedostatky v obci Machová v % (Vlastní zpracování) .....</i>	56
<i>Obr. 15. Faktory ohrožující životní prostředí v obci Machová v % (Vlastní zpracování) .....</i>	57
<i>Obr. 16. Pořadí preferencí přednostních oprav/výstavby místních komunikací v obci Machová v roce 2019 (Vlastní zpracování) .....</i>	58
<i>Obr. 17. Pořadí podílu preferencí přednostních řešení dopravních problémů v obci Machová v roce 2019 (Vlastní zpracování) .....</i>	61
<i>Obr. 18. Pořadí podílu způsoby dopravy do zaměstnání (Vlastní zpracování) .....</i>	62

<i>Obr. 19. Rozdělení složení domácnosti respondentů v procentech (vlastní zpracování)</i>	64
<i>Obr. 20. Věkové rozdělení respondentů (Vlastní zpracování)</i>	65
<i>Obr. 21. Rozdělení respondentů podle míry jejich nejvyššího dosaženého vzdělání (vlastní zpracování)</i>	65
<i>Obr. 22. Podíl obyvatel rozdělen dle toho, jak dlouho v obci Machová žijí (vlastní zpracování)</i>	66

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1. Demografický vývoj v letech 2013-2018 v obci Machová podle různých hledisek. (Vlastní zpracování dle ČSÚ ©2019).....</i>	<i>35</i>
<i>Tab. 2. Struktura poskytovatelů terénní sociální služby pro osoby ohrožené sociálním vyloučením (Vlastní zpracování dle Map sociálních služeb ©2019) .....</i>	<i>37</i>
<i>Tab. 3. Struktura poskytovatelů terénní sociální služby pro seniory (Vlastní zpracování dle Map sociálních služeb ©2019) .....</i>	<i>38</i>
<i>Tab. 4. Struktura poskytovatelů terénní sociální služby pro osoby se zdravotním postižením (Vlastní zpracování dle Map sociálních služeb ©2019) .....</i>	<i>38</i>
<i>Tab. 5. Rozsah finančních příspěvků obce Machová z rozpočtu na rok 2019 na kulturní činnosti (Vlastní zpracování dle obce Machová, ©2019, firmy.cz , ©2019) ....</i>	<i>39</i>
<i>Tab. 6. Kulturní akce pořádaných v obci Machová v jednotlivých měsících (Vlastní zpracování dle obce Machová, ©2019).....</i>	<i>39</i>
<i>Tab. 7. Seznam podnikatelských subjektů podle převažující činnosti k 31. 12. 2018, (Vlastní zpracování dle ČSÚ ©2019).....</i>	<i>41</i>
<i>Tab. 8. Struktura ekonomických subjektů se sídlem na území obce Machová vzhledem k právní formě k 31. 12. 2018 (Vlastní zpracování dle ČSÚ ©2019) .....</i>	<i>41</i>
<i>Tab. 9. Vzdělanostní struktura obyvatel obce Machová z roku 2011 (Vlastní zpracování dle ČSÚ ©2019) .....</i>	<i>42</i>
<i>Tab. 10. Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v období 2014-2020 k 31. 12. 2018 (Vlastní zpracování dle údajů poskytnutých Úřadem práce ČR – pracoviště Zlín) .....</i>	<i>43</i>
<i>Tab. 11. Subjekty poskytující služby v oblasti prodeji potravin, a pohostinství (Vlastní zpracování dle obce Machová, ©2019, firmy.cz, ©2019).....</i>	<i>43</i>
<i>Tab. 12. Srovnání zaokrouhlených cen vybraných potravin v prodejně potravin v obci Machová a supermarketu Kaufland Otrokovice (Vlastní zpracování na základě rozhovorů) .....</i>	<i>44</i>
<i>Tab. 13. Produkce odpadů obce Machová v tunách, v období 2013 – 2017 (Vlastní zpracování dle interních dokumentů obce Machová ©2019).....</i>	<i>48</i>
<i>Tab. 14. Přehled dotací z externích programů veřejné podpory pro obce Machová v období 2015-2018 v tis. Kč (Vlastní zpracování dle obce Machová, ©2019)50</i>	
<i>Tab. 15. Postoj obyvatel k účasti na vybraných kulturních a společenských akcích na území obce Machová v roce 2019 (Vlastní zpracování).....</i>	<i>59</i>

<i>Tab. 16. Postoj k formám komunikace mezi obecním úřadem a občany (Vlastní zpracování).....</i>	<i>60</i>
<i>Tab. 17. Výsledky týkající se způsobu, četnosti a umístění praktického lékaře respondentů (Vlastní zpracování) .....</i>	<i>63</i>
<i>Tab. 18. Plán rozvojových aktivit obce Machová (Vlastní zpracování) .....</i>	<i>74</i>

SEZNAM PŘÍLOH

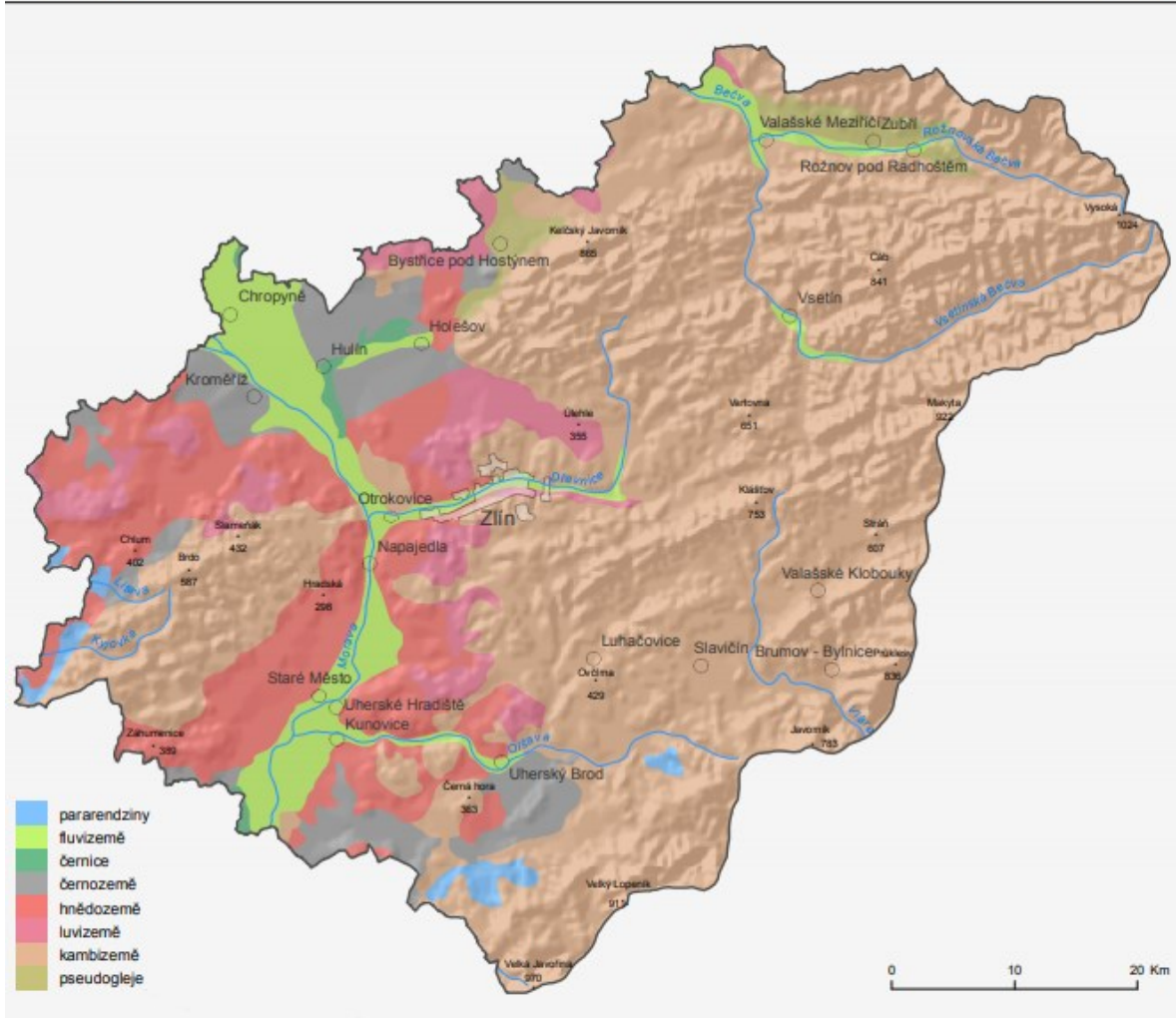
PŘÍLOHA P I. MAPA PŮDNÍCH TYPŮ ZLÍNSKÉHO KRAJE

PŘÍLOHA P II. DOTAZNÍK

PŘÍLOHA P I. MAPA PŮDNÍCH TYPŮ ZLÍNSKÉHO KRAJE

Půdní typy

Zlínský kraj

PŘÍLOHA P II. DOTAZNÍK

Vážení občané obce Machová,

v současné době zpracovávám strategický plán rozvoje na léta 2019-2025, který bude zároveň i výstupem mé bakalářské práce. Tato strategie by měla být vodítkem pro rozhodování o dalším směřování vývoje obce na následujících šest let. Aby strategie byla co nejefektivnější a naplnila potřeby rozvoje obce, je velmi důležité znát názor Vás, občanů obce Machová. Proto Vás prosím o vyplnění následujícího dotazníku, kterým přispějete k budoucímu rozvoji a kvalitě života Vaší obce. Šetření je určeno pro respondenty od 18 let. Vyplněný dotazník, prosím, odevzdejte na obecním úřadu (poštovní schránka) nejpozději do:

12. dubna 2019

Dotazník je anonymní, proto se nebojte uvést i negativní názory.

Děkuji

Hana Pekařová, studentka 3. ročníku UTB Zlín, FaME, Veřejná správa a regionální rozvoj

1. Co považujete za největší přednosti života ve Vaší obci? (možno označit více odpovědí)

☐ klidné prostředí	☐ bezpečí	☐ dobré mezilidské vztahy
☐ charakter malé obce	☐ výhodná poloha	☐ otevřenost úřadu
☐ příroda v okolí	☐ vzhled obce	☐ kulturní, společenský život
☐ jiné, uveďte:		

2. Jaké naopak spatřujete největší nedostatky života ve Vaší obci? (možno označit více odpovědí)

☐ vzdálenost do práce/školy	☐ nabídka služeb	☒ nedostatek zájmových kroužků
☐ stav obecní komunikace	☐ nedostatek sportovišť	☐ dopravní spojení
☐ špatné mezilidské vztahy	☐ nedostatek obchodů	☐ špatné životní prostředí
☐ jiné, uveďte:		

3. Co se Vám vybaví jako první, když se řekne obec Machová. Popište jedním slovem/souslovím (max. však 3 slova)

.....

4. Co podle Vás nejvíce ohrožuje kvalitu životního prostředí v obci? (možno označit více odpovědí)

☐ spalování odpadu v kotlech	☐ únik provozních kapalin z vozidel
☐ nesprávné třídění odpadů	☐ černé skládky
☐ nedostatečný svoz odpadu	☐ nic, kvalita životního prostředí je v pořádku
☐ nedostatečná ekologická osvěta	
☐ jiné, uveďte:	

Měl/a byste návrhy ke zvýšení kvality životního prostředí v obci?

Uveďte, prosím .....

5. U kterého typu odpadu spatřujete největší problémy se shromažďováním, sběrem a tříděním? (možno označit více odpovědí)

- směsný komunální odpad   plasty   kovy
 sklo   papír   biologicky rozložitelný odpad
 nebezpečný odpad (elektrozařízení, zářivky, ad.)   objemný odpad

Měl/a byste návrhy na zlepšení systému nakládání s komunálním odpadem v obci?

Uveďte, prosím .....

6. Na kterých místech v obci byste uvítali sběrné nádoby na třídění?

- přímo u rodinného domu   současné umístění mi vyhovuje
 jinde (uveďte prosím lokalitu): .....

7. Jak jste spokojeni s následujícími oblastmi? (1 – nejlepší, 5 – nejhorší)

	Známka	Nevyužívám
Šíře sortimentu v prodejně zboží:	.....	☐
Šíře sortimentu v hostinci:	.....	☐
Ordinační hodiny praktického lékaře:	.....	☐
Počet zájmových kroužků:	.....	☐

8. Které úseky obecních komunikací by se podle Vás měly opravit/vybudovat jako první?

Uveďte prosím místo: .....

9. Jaký máte postoj k vybraným kulturním a společenským akcím v obci Machová?

	Účastním se pravidelně	Účastním se sporadicky	Neúčastním se
Nebe nad Machovou	☐	☐	☐
Dětský karneval	☐	☐	☐
Dětský den	☐	☐	☐
„Uklid’me Česko, uklid’me Svět“	☐	☐	☐
Výtvarné odpoledne, pletení tatarů	☐	☐	☐
Rej čarodějnic	☐	☐	☐
Letní kino v červenci	☐	☐	☐
Rozloučení s prázdninami	☐	☐	☐
Dýňové strašidýlka	☐	☐	☐
Zimní tvoření	☐	☐	☐
Vánoční besídka	☐	☐	☐
Turnaj ve stolním tenise	☐	☐	☐
Silvestr	☐	☐	☐
Setkání s občany	☐	☐	☐
Beseda s důchodci	☐	☐	☐

Jakou částkou jste ochotni přispět za účast např. na zimním tvoření? .....Kč

10. K jakému účelu by podle Vás měla sloužit budova ve sportovním areálu mimo šaten, sociálního zařízení a zázemí pro sportovce? (možno označit více odpovědí)

- tělocvična   restaurace   bowling
 posilovna   Whirlpool   přednášková místnost
 jiné, uveďte: .....

11. Jaký máte postoj k následujícím formám komunikace o aktuálním dění v obci Machová ze strany obecního úřadu?

	Upřednostňuji	Zbytečná forma	Nevyužívám
Machovský zpravodaj	☐	☐	☐
Místní rozhlas	☐	☐	☐
Webové stránky obce	☐	☐	☐
Facebook	☐	☐	☐
Samostatná schránka na podněty	☐	☐	☐
Osobní	☐	☐	☐
Setkávání s občany	☐	☐	☐

Jiné, uveďte (např. zavést SMS hlášení rozhlasu): .....

12. Uvítali byste možnost podílet se svými nápady na každoročních investicích v předem stanoveném celkovém finančním objemu, tzn. participativním rozpočtu? (Obec vyčlení určité procento z výdajů k rozhodování lidem, ti tak získají možnost navrhnout konkrétní investici, jež zlepší život v okolí jejich bydliště, a to každý rok.)

- ANO   NE, uveďte důvod: .....

13. Cítíte se v obci bezpečně?

- ANO   NE, uveďte důvod: .....

14. Uvítali byste bezpečnostní kamery / na vybraných místech v obci při zachování ochrany soukromí a pravidel ochrany osobních údajů? (hřiště, místa sběru odpadu apod.)?

- ANO   NE   Nevím

15. Které dva dopravní problémy by se měly v obci přednostně řešit?

- autobusové spojení   budování parkovacích míst   měření rychlosti
 zpomalující příčné prahy na komunikaci v obci
 jiné, uveďte: .....

16. Jakým způsobem nejčastěji dojíždíte do zaměstnání?

- autem/motocyklem   spolujízdou   autobusem
 na kole či pěšky   nedojíždím
 jinak, uveďte: .....

17. Jakým způsobem, jak často a kam se dopravujete k praktickému lékaři?

Způsob dopravy: .....

Jak často: .....

Místo: .....

18. Využíváte rozvážku obědů?

ANO, uveďte prosím dodavatele: ..... NE

19. Měli byste zájem o zajištění jednotného dodavatele obědů? (cílem je snížení ceny)

ANO NE NYNÍ NEVYUŽÍJI

20. Měli byste zájem o založení Klubu seniorů s podporou obce?

ANO NE NENÍ TO PRO MĚ AKTUÁLNÍ

21. Pokud by vznikl Klub seniorů, zapojili byste se do organizace jeho aktivit? (např. různé kurzy počítačové apod., ruční práce, přednášky, semináře, společné výlety)

ANO NE NENÍ TO PRO MĚ AKTUÁLNÍ

22. Měla byste zájem o vznik Klubu maminek? (pro maminky dětí v MŠ, ale i ostatní v případě zájmu se podílet na činnosti)

ANO NE

23. Jaké je složení Vaší domácnosti? (nepovinný údaj)

jednotlivec rodina s dětmi rodina bez dětí
 vícegenerační domácnost jiné

24. Jaké je Vaše pohlaví? (nepovinný údaj)

žena muž

25. Kolik Vám je let? (nepovinný údaj, avšak pomůže zacílit opatření přímo pro věkovou kategorii)

18-24 let 25-34 let 35-49 let
 50-64 let 65 let a více

26. Jaké je vaše nejvyšší dokončené vzdělání? (nepovinný údaj)

základní SŠ bez maturity SŠ s maturitou
 diplomovaný (-á) specialista (-ka) vysokoškolské

27. Jak dlouho žijete v obci Machová?

méně než 5 let 5-15 let více jak 15 let
 po celý život

Velmi Vám děkuji za vyplnění dotazníku!